

บทที่ 3

มาตรการบังคับคำสั่งทางปกครองของฝ่ายปกครองตามกฎหมายว่าด้วย การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นปัญหาทางสิ่งแวดล้อมส่วนหนึ่งเป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต มีส่วนทำให้คุณภาพของมนุษย์ไปในทางที่ดีและไม่ดี การอยู่ร่วมกันในสังคมเมืองทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ถูกสุขลักษณะ อันมีสาเหตุมาจากการขาดความวินัยต่อบ้านเมือง เช่น การทิ้งขยะ การใช้ถนน หรือสาธารณสถานเป็นที่ปูลงอาหารขาย อันก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษ สิ่งแวดล้อมจะกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมในแง่ของการอยู่ร่วมกัน เกื้อกูลกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่ง อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ สิ่งแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง (นัยของสิ่งแวดล้อม) ระหว่างประเทศ

ผู้ศึกษาขอนำมาตรการบังคับตามอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายและการกำจัดของเสียอันตรายข้ามแดน (กรมควบคุมมลพิษ , ออนไลน์ , 2553) ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของความสะอาด โดยเฉพาะนัยของสิ่งแวดล้อมอันมีผลต่อหลาย ๆ ประเทศ สมาชิกราชบัณฑิตแห่งอนุสัญญานี้ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงของความเสียหายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่มีสาเหตุจากของเสียอันตรายและของเสียประเภทอื่นและการเคลื่อนย้ายของเสียเหล่านั้นข้ามแดน กำเนียงถึงการคุกคามสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมซึ่งขยายตัวมากขึ้นเนื่องจากกาเพิ่มขึ้นของการก่อกำเนิดและความซับซ้อน และการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่น

กำเนียงถึงด้วยว่า วิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากอันตรายซึ่งเกิดจากของเสียดังกล่าว คือการลดการทำให้เกิดกำเนิดต่ำที่สุด ทั้งด้านปริมาณและหรือศักยภาพความเป็นอันตราย โดยเชื่อมั่นว่า รัฐควรดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อประกันว่าการจัดการของเสียอันตรายและของเสียอื่น รวมทั้งการเคลื่อนย้ายข้ามแดนและการ

กำจัดของเสียเหล่านั้นสอดคล้องกับการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมไม่ว่า
 สถานที่กำจัดจะเป็นอย่างไร เพื่อรับทราบว่ารัฐควรประกันว่าผู้ก่อกำเนิดควรจะปฏิบัติตามหน้าที่
 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและการกำจัดของเสียอันตรายและของเสียอื่นในลักษณะที่
 สอดคล้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมไม่ว่าสถานที่กำจัดจะเป็นอย่างไรยอมรับอย่างเต็มที่ว่า รัฐใด
 ๆ มีสิทธิอธิปไตยในการห้ามการนำเข้าหรือการกำจัดของเสียที่อันตรายและของเสียอื่นจาก
 ต่างประเทศในอาณาเขตของตน ยอมรับด้วยถึงความปรารถนาที่เพิ่มขึ้นในการห้ามเคลื่อนย้ายข้าม
 แดนของของเสียอันตรายและการกำจัดในรัฐอื่น โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา ยอมรับว่า การ
 เคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปยังประเทศกำลังพัฒนามีความเสี่ยง
 สูงจากการที่ของเสียอันตรายไม่ได้รับการจัดการที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมตามที่กำหนด โดย
 อนุสัญญานี้ เชื่อมมั่นว่าของเสียอันตรายและของเสียอื่น ควรได้รับการกำจัดภายในรัฐที่เป็นแหล่ง
 ก่อกำเนิดด้วยวิธีการที่เข้ากันได้กับการจัดการที่มีประสิทธิภาพและที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดย
 ตระหนักด้วยว่า การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียดังกล่าวจากรัฐที่เป็นแหล่งกำเนิดไปยัง รัฐอื่น
 ควรจะได้รับอนุญาตเฉพาะเมื่อได้ดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ
 อนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม และภายใต้เงื่อนไขที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของอนุสัญญานี้
 ต้องพิจารณาว่า การควบคุมที่เพิ่มขึ้นของการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสีย
 อื่นจะเป็นสิ่งจูงใจในการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการลดปริมาณการเคลื่อนย้ายข้าม
 แแดนดังกล่าว เชื่อมมั่นว่า รัฐควรดำเนินมาตรการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมและการ
 ควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่น จากรัฐอื่นและไปยังรัฐเหล่านั้น
 รับทราบว่า ความตกลงระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคจำนวนหนึ่งได้กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับการ
 คุ้มครองและการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งผ่านสินค้าอันตราย คำนี้ถึง
 ปฏิญญาของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ (กรุงสต็อกโฮล์ม ค.ศ.1972)
 แนวทางและหลักการกรุงไคโรในการจัดการของเสียอันตรายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งรับรอง
 โดยคณะมนตรีประศาสน์การโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ตามข้อวินิจฉัยที่ 14/30 วันที่
 17 พฤษภาคม พ.ศ.2503 ข้อเสนอของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติว่าด้วยการขนส่ง
 สินค้าอันตราย (จัดทำขึ้นในปี 1957 และแก้ไขเพิ่มเติมทุกสองปี) ข้อเสนอแนะคำประกาศตราสาร
 และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องที่ได้มีการรับรองภายในระบบของสหประชาชาติ ตลอดจนงานและ
 การศึกษาที่กระทำขึ้นภายในองค์การระหว่างประเทศและองค์การระดับภูมิภาคอื่น ๆ

ต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ หลักการ ความมุ่งหมายและหน้าที่ของกฎบัตรโลกสำหรับ
 ธรรมชาติซึ่งรับรองโดยสมัชชาสหประชาชาติในการประชุมสมัยที่ 37 (ค.ศ.1982) ว่าเป็นกฎ
 จริยธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของมนุษย์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ยืนยันว่า รัฐมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้บรรลุผลซึ่งพันธกรณีระหว่างประเทศของตนที่ เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และการคุ้มครองและการรักษาสิ่งแวดล้อม และ มีความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ มีการยอมรับว่าในกรณีที่มีการละเมิดในส่วนที่เป็น สาระสำคัญของบทบัญญัติของอนุสัญญานี้หรือพิธีสารใดของอนุสัญญานี้ให้นำกฎหมายระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้องว่าด้วยสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ ตระหนักถึง ความต้องการที่จะพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดของเสียต่ำ ทางเลือกในการนำ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ระบบการจัดการและการควบคุมดูแลที่ได้อย่างต่อเนื่องเพื่อลดการเกิด ของเสียอันตรายและของเสียอื่นให้เหลือต่ำที่สุด ตระหนักด้วยว่า ข้อกังวลระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น เกี่ยวกับความจำเป็นในการควบคุมอย่างเข้มงวดของการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสีย อันตรายและของเสียอื่น และความต้องการในการลดการเคลื่อนย้ายดังกล่าวให้เหลือต่ำที่สุดเท่าที่ จะเป็นไปได้

1. ขอบเขตของอนุสัญญาบาเซล

ของเสียดังต่อไปนี้ที่มีการเคลื่อนย้ายข้ามแดน ถือว่าเป็น “ของเสียอันตราย” เพื่อความมุ่ง ประสงค์ของอนุสัญญานี้

1.1 ของเสียประเภทของเสียจากการรักษาพยาบาลทางการแพทย์ในโรงพยาบาล ศูนย์ รักษาสุขภาพและคลินิกจากการผลิตและเตรียมผลิตภัณฑ์เภสัชกรรมที่เป็นเภสัชกรรมยาและ เวช กรรมของเสียจากการผลิตการผสมและการใช้สารทำลายสิ่งมีชีวิตและเภสัชกรรม ของเสียจาก อุตสาหกรรมการผลิตการผสมและการใช้สารเคมีในการรักษาเนื้อไม้จากการผลิตการผสม หรือการ ใช้ตัวทำละลายอินทรีย์จากการปฏิบัติงานในการควบคุมระดับความร้อนที่มีไฮยาไนด์ จากน้ำมันแร่ ที่มีสภาพไม่เหมาะสมสำหรับการใช้งานตามวัตถุประสงค์เดิมของเสียมีลักษณะหรือของผสมระหว่าง น้ำมัน น้ำหรือไฮโดรคาร์บอน น้ำของเสียที่เป็นวัสดุและสิ่งของซึ่งมีหรือปนเปื้อนด้วยสารประเภท โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล (พีซีบี) และหรือ โพลีคลอริ เนตเตดเทอร์ฟีนิล (พีซีที) และหรือ โพลีโบร มิเนตเตดไบฟีนิล (พีบีบี) ของเสียประเภทกากน้ำมันดิบที่เกิดจากโรงกลั่นน้ำมัน กระบวนการกลั่น และการดำเนินการด้วยวิธีไพโรไลติกของเสียจากการผลิต การผสม และการใช้หมักสีเชื่อมสารสีสี น้ำมันครั้ง และน้ำมันชักเงาของเสียจากการผลิต การผสมหรือการใช้เรซินลาเท็กซ์ พลาสติกไซเซอร่ กาวหรือผลิตภัณฑ์ประเภทกาวของเสียที่เป็นสารเคมีซึ่งเกิดจากศึกษาวิจัยและการพัฒนาหรือ กิจกรรมการสอนที่ไม่อาจจะบรูได้ และ/หรือเป็นสารชนิดใหม่ และผลกระทบต่อมนุษย์และหรือ สิ่งแวดล้อมยังไม่เป็นที่ทราบของเสียที่โดยธรรมชาติสามารถระเบิดได้ ซึ่งไม่อยู่ภายใต้กฎหมายอื่น ของเสียจากกระบวนการผลิต การผสม หรือการใช้สารเคมี ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายภาพและวัสดุ ใน การล้างอัดภาพของเสียที่เป็นผลมาจากการเตรียมผิวหน้าโลหะและพลาสติกกากที่เกิดจากการ

ดำเนินการกำจัดของเสียทางอุตสาหกรรมเว้นแต่ที่ไม่เข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ระเบิดได้ ของเหลวไวไฟของแข็งติดไฟ สารหรือของเสียซึ่งอาจจะลุกไหม้ได้เอง สารหรือของเสียซึ่งเมื่อสัมผัสกับน้ำจะให้ก๊าซที่ไวไฟออกซิไดซิงส์สารหรือของเหลวซึ่งโดยตัวของมันเอง ปกติไม่ติดไฟ แต่เมื่อได้รับออกซิเจนเพิ่มขึ้นจะเป็นสาเหตุหรือมีส่วนช่วยให้เกิดการติดไฟของสารอื่นที่วางไว้ ใกล้เคียงสารอินทรีย์ของเปอร์ออกไซด์สารหรือของเสียอินทรีย์ที่มีโครงสร้างแบบ ออกซิเจน 2 ตัว ซึ่งเป็นสารที่ไม่เสถียรสามารถละลายตัวให้ความร้อนรวดเร็วได้ด้วยตัวเอง เป็นพิษอย่างเฉียบพลัน

สารติดเชื้อสารหรือของเสียที่มีจุลินทรีย์ขนาดเล็ก หรือสารพิษของมันซึ่งทราบหรือสันนิษฐานเป็นเหตุให้เกิดโรคในสัตว์หรือมนุษย์ สารกัดกร่อน เป็นพิษอย่างช้าหรือเรื้อรัง สามารถทำให้เกิดของเสียโดยวิธีใด ๆ ก็ตาม ซึ่งลักษณะตามที่ระบุข้างต้น ภายหลังการกำจัดสารดังกล่าว

1.2 ของเสียซึ่งเป็นผลมาจากเป็นวัตถุกัมมันตรังสี ที่อยู่ภายใต้ระบบการควบคุม ดูแลระหว่างประเทศระบบอื่น รวมทั้งตราสารระหว่างประเทศที่ใช้บังคับเฉพาะกับวัตถุกัมมันตรังสี อยู่นอกขอบเขตของอนุสัญญา

1.3 ของเสียซึ่งเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามปกติของเรือ การทำการระบายทิ้งของเสียดังกล่าว ซึ่งอยู่ในบังคับโดยตราสารระหว่างประเทศอื่น อยู่นอกขอบเขตของอนุสัญญา

2. พันธกรณีทั่วไป

2.1 สิทธิของสมาชิกภาคี

2.1.1 สมาชิกภาคีซึ่งใช้สิทธิของตนในการห้ามนำเข้าของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นเพื่อการกำจัดต้องแจ้งภาคีอื่นให้ทราบถึงการตัดสินใจของตน

2.1.2 สมาชิกภาคีต้องห้ามหรือต้องไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายและของเสียอื่นไปยังภาคีซึ่งได้ห้ามนำเข้าของเสียดังกล่าวเมื่อได้รับแจ้งตามข้อ 2.1.1 ข้างต้น

2.1.3 สมาชิกภาคีต้องห้ามหรือต้องไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายและของเสียอื่น หากรัฐที่ผู้นำเข้าไม่ยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรต่อการนำเข้านั้นเป็นการเฉพาะ ในกรณีรัฐที่นำเข้าไม่ได้ห้ามนำเข้าของเสียดังกล่าว

2.2 ภาคีแต่ละฝ่ายต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อ

2.2.1 ประกันว่าการก่อกำเนิดของเสียอันตรายและของเสียอื่นภายในรัฐของตนถูกลดลงให้ต่ำที่สุดโดยคำนึงถึงด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี

2.2.2 ประกันว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกในการกำจัดที่เพียงพอสำหรับการจัดการของเสียอันตรายและของเสียอื่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องตั้งอยู่ในรัฐนั้น เท่าที่จะเป็นไปได้ไม่ว่าสถานที่กำจัดจะเป็นอย่างไรก็ตาม

2.2.3 ประกันว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นในรัฐของตนจะดำเนินการตามขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อป้องกันมลพิษจากของเสียอันตรายและของเสียอื่นซึ่งเกิดขึ้นจากการจัดการดังกล่าว และหากมลพิษดังกล่าวเกิดขึ้นต้องลดผลที่จะเกิดต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมให้ต่ำที่สุด

2.2.4 ประกันว่าการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่นได้รับการลดให้เหลือต่ำที่สุดให้สอดคล้องกับการจัดการของเสียดังกล่าว โดยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีประสิทธิภาพและได้กระทำการในลักษณะที่จะคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากผลกระทบที่ร้ายแรงซึ่งอาจเป็นผลจากการเคลื่อนย้ายดังกล่าว

2.2.5 ไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นไปยังรัฐหรือกลุ่มรัฐที่อยู่ในองค์การความร่วมมือทางการเมืองและ/หรือทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นภาคีโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่ได้ห้ามการนำเข้าทั้งปวงโดยกฎหมายของตน หรือหากมีเหตุผลที่จะเชื่อว่าของเสียที่เป็นปัญหาจะไม่ได้รับการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานที่จะกำหนดโดยภาคีทั้งหลายในการประชุมครั้งแรก

2.2.6 กำหนดให้จัดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเสนอขอเคลื่อนย้ายของข้ามแดนของเสียอันตรายและของเสียอื่นให้แก่รัฐที่เกี่ยวข้องตามภาคผนวก 5 ก. เพื่อระบุให้ชัดเจนถึงผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายที่เสนอนั้นต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2.2.7 ป้องกันการนำเข้าของเสียอันตรายและของเสียอื่น หากมีเหตุผลที่จะเชื่อว่าของเสียที่เป็นปัญหาจะไม่ได้รับการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.2.8 ร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ กับภาคีและองค์การที่สนใจทั้งโดยตรงและผ่านสำนักเลขาธิการ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารว่าด้วยการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและของเสียอื่น เพื่อปรับปรุงการจัดการของเสียอันตรายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้บรรลุผลในการป้องกันการขนย้ายที่ผิดกฎหมาย

2.3 ภาคีถือว่าการขนย้ายซึ่งของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นที่ผิดกฎหมายเป็นอาชญากรรม

2.4 ภาคีแต่ละฝ่ายต้องดำเนินการด้านกฎหมาย ด้านบริหารและมาตรการอื่นที่เหมาะสมอันที่จะปฏิบัติตามและบังคับใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ รวมทั้งมาตรการในการป้องกันและลงโทษการกระทำที่ละเมิดอนุสัญญานี้

2.5 ภาคีต้องไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นไปยังประเทศที่มีได้เป็นภาคี หรือนำเข้าจากประเทศที่มีได้เป็นภาคี

2.6 ภาคีตกลงที่จะไม่อนุญาตให้มีการส่งออกของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น เพื่อ นำไปกำจัดภายในพื้นที่ได้เส้นละติจูดที่ 60 องศาใต้ ไม่ว่าจะของเสียดังกล่าวจะมีการเคลื่อนย้ายข้าม แคนหรือไม่

2.7 ยิ่งไปกว่านั้น ภาคีแต่ละฝ่ายต้อง

2.7.1 ห้ามบุคคลทั้งปวงที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจแห่งชาติของตนจากการขนส่งหรือ กำจัดของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น เว้นแต่บุคคลดังกล่าวจะได้รับมอบอำนาจหรือได้รับอนุญาต ให้ปฏิบัติการดังกล่าวนั้น

2.7.2 กำหนดให้ของเสียอันตรายและของเสียอื่นที่จะมีการเคลื่อนย้ายข้ามแดน ได้รับการบรรจุหีบห่อติดฉลากและขนส่งโดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และมาตรฐานระหว่าง ประเทศที่ได้รับการยอมรับและรับรองเป็นการทั่วไปในด้านการบรรจุหีบห่อ การติดฉลากและการ ขนส่ง และโดยให้คำนึงตามควรถึงทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศ

2.7.3 กำหนดให้จัดทำเอกสารการเคลื่อนย้ายแนบไปกับของเสียอันตรายและ ของเสียอื่นตั้งแต่จุดที่เริ่มต้นเคลื่อนย้ายข้ามแดนจนถึงจุดที่มีการกำจัด

2.8 ภาคีแต่ละฝ่ายต้องกำหนดให้ของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น ซึ่งจะถูส่งออกไป ได้รับการจัดการโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในรัฐที่ผู้นำเข้าหรือที่อื่นใด แนวทางด้านเทคนิคในการ จัดการของเสียที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภายใต้บังคับของอนุสัญญาจะได้รับการกำหนดโดยภาคี ทั้งหมดในการประชุมครั้งแรก

2.9 ภาคีต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกันว่าการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของ ของเสียอันตรายและของเสียอื่นจะได้รับการอนุญาตเฉพาะเมื่อ

2.9.1 รัฐผู้ส่งออกไม่มีความสามารถทางเทคนิคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ จำเป็น ความสามารถหรือสถานที่กำจัดที่เหมาะสมเพื่อกำจัดของเสียที่เป็นปัญหา ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือ

2.9.2 ของเสียที่เป็นปัญหาถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการนำกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่ในรัฐผู้นำเข้า หรือ

2.9.3 การเคลื่อนย้ายข้ามแดนที่เป็นปัญหาเป็นไปตามเกณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด โดย ภาคีหากว่าเกณฑ์เหล่านั้นจะต้องไม่ต่างไปจากวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

2.10 พันธกรณีภายใต้อนุสัญญานี้ของรัฐกำหนดให้ของเสียอันตรายและของเสียอื่น ที่ ได้ถูกก่อกำเนิดขึ้นภายในรัฐ ต้องได้รับการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนั้น โดยไม่อาจโอนไป ยังรัฐที่นำเข้าหรือผ่าน ไม่ว่าภายใต้สถานการณ์ใด

2.11 ไม่มีบทบัญญัติใดในอนุสัญญานี้ห้ามมิให้ภาคีออกข้อกำหนดเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ และเป็นไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้มีการคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์ และสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

2.12 ไม่มีบทบัญญัติใดในอนุสัญญานี้ที่จะกระทบไม่ว่าในทางใดต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐเหนือทะเลอาณาเขตของตนซึ่งกำหนดขึ้นตามกฎหมายระหว่างประเทศ และสิทธิอธิปไตยและเขตอำนาจซึ่งรัฐมีอยู่ในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีปของตนตามกฎหมายระหว่างประเทศ และการใช้งานเรือและอากาศยานของรัฐทั้งปวงคงได้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพในการเดินเรือเท่าที่กำหนดตามกฎหมายระหว่างประเทศ และตามที่นิยามในตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2.13 ภาคีต้องรับที่จะทบทวนเป็นระยะ ๆ ถึงความเป็นไปได้ในการลดจำนวน และศักยภาพของการก่อให้เกิดมลพิษของของเสียอันตรายและของเสียอื่นซึ่งส่งออกไปยังรัฐอื่น โดยเฉพาะไปยังประเทศกำลังพัฒนา

3. หน่วยงานผู้มีอำนาจและศูนย์ประสานงาน

เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ ภาคี

3.1 แต่งตั้งหรือจัดตั้งหน่วยงานผู้มีอำนาจหนึ่งแห่งหรือมากกว่า และศูนย์ประสานงานหนึ่งแห่ง ต้องจะได้รับการแต่งตั้งให้รับภาระงานในกรณีเป็นรัฐที่ถูกลำผ่านแดน

3.2 แจ้งสำนักงานเลขาธิการ ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับกับตนถึงหน่วยงานที่ตนได้แต่งตั้งเป็นศูนย์ประสานงานและหน่วยงานผู้มีอำนาจ

3.3 แจ้งสำนักงานเลขาธิการ ภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ได้มีการตัดสินใจให้มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับการมอบหมาย

4. การเคลื่อนย้ายข้ามแดนระหว่างภาคี

4.1 รัฐผู้ส่งออกต้องแจ้งหรือกำหนดให้ผู้ก่อกำเนิดหรือผู้ส่งออกแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านหน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐผู้ส่งออก หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบถึงการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น การแจ้งดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยเอกสารและข้อมูลข่าวสารตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก 5 ก. ที่ทำขึ้นในภาษาซึ่งเป็นที่ยอมรับของรัฐที่นำเข้า การแจ้งไปยังรัฐที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายให้ทำเพียงครั้งเดียวเท่านั้น

4.2 รัฐผู้นำเข้าจะตอบผู้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ในการยินยอมให้มีการเคลื่อนย้ายโดยมีหรือไม่มีเงื่อนไขในการปฏิเสธการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายหรือในการขอข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติม คำเนาคำตอบสุดท้ายของรัฐผู้นำเข้าจะต้องส่งไปให้หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นภาคี

4.3 รัฐที่ผู้ส่งออกต้องไม่อนุญาตให้ผู้กำเนิดหรือผู้ส่งออกเริ่มการเคลื่อนย้ายข้ามแดน จนกว่าจะได้รับคำยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรว่า

4.3.1 ผู้แจ้งได้รับคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากรัฐผู้นำเข้า และ

4.3.2 ผู้แจ้งได้รับการยืนยันจากรัฐผู้นำเข้าถึงความมีอยู่ของสัญญาระหว่าง ผู้ส่งออกและผู้กำจัด ซึ่งระบุถึงการจัดการของเสียที่กล่าวถึงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.4 รัฐที่ถูกนำผ่านแต่ละรัฐซึ่งเป็นภาคีจะต้องตอบรับการแจ้งโดยพลันไปยังผู้แจ้ง หลังจากนั้นรัฐนั้นอาจจะตอบไปยังผู้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 60 วัน ยินยอมให้มีการเคลื่อนย้ายโดยมีหรือไม่มีเงื่อนไข ปฏิเสธการอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายหรือการขอข้อมูลข่าวสาร รัฐผู้ส่งออกต้องไม่อนุญาตให้เริ่มการเคลื่อนย้ายข้ามแดนจนกว่าจะได้รับคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากรัฐที่ถูกนำผ่านแดน อย่างไรก็ตามหากเมื่อใดก็ตามที่ภาควินิจฉัยว่าไม่ต้องการคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นการทั่วไปหรือ แม้แต่ภายใต้เงื่อนไขเฉพาะสำหรับการเคลื่อนย้ายข้ามแดนที่เป็นการของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นผ่านแดนหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดของตนในเรื่องนี้ภาควินิจฉัยจะต้องแจ้งโดยทันทีไปยังภาคีอื่นเกี่ยวกับการวินิจฉัยของตน ในกรณีหลังนี้ หากรัฐที่มีการส่งออกไม่ได้รับคำตอบภายใน 60 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแจ้งโดยรัฐที่ส่งออก อาจอนุญาตให้มีการส่งออกผ่านรัฐที่ถูกนำผ่านแดนได้

4.5 ในกรณีที่มีการเคลื่อนย้ายของเสียข้ามแดนในที่ซึ่งของเสียนั้น ได้รับการกำหนดตามกฎหมายหรือได้รับการพิจารณาให้เป็นของเสียอันตรายเฉพาะ

4.5.1 โดยรัฐผู้ส่งออก ข้อกำหนดของวรรค 9 ของข้อนี้ ซึ่งใช้บังคับกับผู้นำเข้าหรือรัฐผู้กำจัด และรัฐที่นำเข้าต้องใช้บังคับโดยอนุโลมกับผู้ส่งออกและรัฐผู้ส่งออก ตามลำดับ

4.5.2 โดยรัฐผู้นำเข้า และรัฐที่ถูกนำผ่านซึ่งเป็นภาคี ข้อกำหนดของวรรค 1, 3, 4 และ 6 ของข้อนี้ ซึ่งใช้บังคับกับผู้ส่งออกและรัฐผู้ส่งออก ต้องใช้บังคับโดยอนุโลมกับผู้นำเข้าหรือผู้กำจัด และรัฐผู้นำเข้าตามลำดับ หรือ

4.5.3 โดยรัฐถูกนำผ่านซึ่งเป็นภาคี ข้อกำหนดของวรรค 4 ต้องใช้บังคับกับรัฐดังกล่าว

4.6 รัฐผู้ส่งออกภายใต้คำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของรัฐที่เกี่ยวข้องอาจอนุญาตให้ผู้ก่อกำเนิดหรือผู้ส่งออกใช้การแจ้งทั่วไป ในกรณีที่ของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นมีลักษณะทางกายภาพและเคมีเช่นเดียวกันถูกส่ง เป็นประจำไปยังผู้กำจัดรายเดียวกันของรัฐผู้นำเข้าและในกรณีที่มีการนำผ่านแดน ผ่านสำนักงานศุลกากร ขาเข้าและขาออกเดียวกันของรัฐผู้นำเข้าและในกรณีที่มีการนำผ่านแดน ผ่านสำนักงานศุลกากรขาเข้าและขาออกเดียวกันของรัฐที่นำผ่านแดน

4.7 รัฐที่เกี่ยวข้องอาจทำคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับการใช้การแจ้งทั่วไปที่อ้างถึงในวรรค 6 ภายใต้การให้ข้อมูลข่าวสารบางประการให้ เช่น ปริมาณที่แน่ชัด หรือบัญชีรายการของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นที่ถูกขนส่งในแต่ละครั้ง

4.8 การแจ้งทั่วไปและคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรที่อ้างถึงในวรรค 6 และ 7 อาจครอบคลุมการขนส่งของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นหลายครั้งในช่วงระยะเวลาที่สิ้นสุด 12 เดือน

4.9 ภาคิต้องกำหนดให้แต่ละบุคคลที่รับผิดชอบในการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่น ลงนามในเอกสารกำกับการเคลื่อนย้ายเมื่อส่งมอบหรือรับของเสียที่เป็นปัญหา ภาคิต้องกำหนดด้วยว่าให้ผู้กำจัดแจ้งให้ทั้งผู้ส่งออกและหน่วยงานที่มีอำนาจของรัฐที่ส่งออกทราบถึงการได้รับของเสียที่เป็นปัญหาและภายในเวลาอันควร ให้ทราบว่ากำจัดการได้เสร็จสิ้นลงแล้วตามที่ได้ระบุไว้ในคำแจ้ง หากรัฐผู้ส่งออกไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หน่วยงานผู้มีอำนาจของรัฐผู้ส่งออกหรือผู้ส่งออกจะแจ้งให้รัฐผู้นำเข้าทราบตามนั้น

4.10 การแจ้งและการตอบซึ่งกำหนดไว้โดยข้อนี้จะต้องส่งไปยังหน่วยงานผู้มีอำนาจของภาคิที่เกี่ยวข้อง หรือไปยังหน่วยงานของรัฐบาลที่เหมาะสมในกรณีของประเทศที่มีได้เป็นภาคิ

4.11 การเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายหรือของเสียอื่นจะต้องได้รับการประกันภัย ประกันทัณฑ์บน หรือหลักประกันทางการเงินอื่นตามที่อาจถูกกำหนดโดยรัฐผู้นำเข้าหรือรัฐผู้นำผ่านแดนซึ่งเป็นภาคิ

5. การระงับข้อพิพาท

ในกรณีที่มีข้อพิพาทระหว่างภาคิเกี่ยวกับการตีความ การใช้ การปฏิบัติตามอนุสัญญาหรือพิธีสารใด ๆ ภาคิจะหาทางระงับข้อพิพาทโดยการเจรจาหรือด้วยสันติวิธีอื่นใดตามที่ตนจะเลือกได้ หากภาคิที่เกี่ยวข้องไม่สามารถระงับข้อพิพาทโดยวิธีดังกล่าวในวรรคก่อนได้ และหากฝ่ายในข้อพิพาทตกลงกันให้เสนอข้อพิพาทต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศหรือการอนุญาโตตุลาการภายใต้เงื่อนไขว่าด้วยการอนุญาโตตุลาการ อย่างไรก็ตามการไม่สามารถตกลงร่วมกันได้ในการเสนอข้อพิพาทต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศหรือการอนุญาโตตุลาการ จะไม่ทำให้ภาคิพ้นจากความรับผิดชอบที่จะต้องแสวงหาทางระงับข้อพิพาทต่อไป ในขณะที่ให้สัตยาบัน ให้การยอมรับให้ความเห็นชอบ ให้การยืนยันอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ หรือในเวลาใดก็ตามหลังจากนั้น รัฐหรือองค์การความร่วมมือทางการเมืองและ/หรือเศรษฐกิจ อาจประกาศว่าตนยอมรับการบังคับโดยอัตโนมัติ และโดยปราศจากความตกลงพิเศษเกี่ยวกับการยอมรับพันธกรณีเดียวกันของภาคิใดการเสนอข้อพิพาทต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และการอนุญาโตตุลาการตามวิธีดำเนินการการประกาศเช่นว่าจะต้องได้รับการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังสำนักเลขาธิการซึ่งจะแจ้งการประกาศนั้นไปยังภาคิ

มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองของต่างประเทศ

1. มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมืองของสาธารณรัฐฝรั่งเศส

ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสาธารณรัฐฝรั่งเศสถือว่าเป็นการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองด้วย

สาธารณรัฐฝรั่งเศสปกครองในระบบรัฐเดี่ยวในรูปแบบของสาธารณรัฐ โดยมีสถาบันทาง
การเมืองแบ่งแยกได้ออกเป็น 3 ส่วน คือ

- 1 . สถาบันนิติบัญญัติ (รัฐสภา) มีหน้าที่หลักในการตรารัฐบัญญัติและกฎหมาย
- 2 . สถาบันบริหาร (รัฐบาล) มีหน้าที่หลักในการบริหารราชการแผ่นดินโดยระบบบริหาร
เป็นระบบบริหารที่มีลักษณะเป็นทวิภาค ซึ่งหมายถึง มีผู้มีอำนาจสั่งการสองคน คือ ประธานาธิบดี
แห่งสาธารณรัฐและนายกรัฐมนตรี ซึ่งตำแหน่งประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงโดย
ประชาชน ส่วนนายกรัฐมนตรีมาจากการแต่งตั้งของประธานาธิบดี โดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ
บริหารราชการแผ่นดินนั้น ได้แก่ นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี
- 3 . สถาบันตุลาการ (ศาล) เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ มีหน้าที่หลักในการพิจารณา
พิพากษาคดีความต่าง ๆ ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจที่จะ
บริหารงานของตนเองได้อย่างอิสระ และมีอำนาจวางระบบกฎหมายและการจัดระเบียบการ
ปกครองจังหวัด โฟ้นทะเลอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความจำเป็นเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแห่งท้องถิ่น
(เชาว์ลิต แจ็งอักษร, 2550, หน้า 137-138)

การปกครองส่วนท้องถิ่นของฝรั่งเศสสามารถแบ่งได้ 3 รูปแบบ คือ

- 1 . เทศบาล (Commune) องค์การบริหารเทศบาลของฝรั่งเศส เรียกว่า “Conseil municipal”
ได้รับการเลือกตั้งโดยตรง ทุก 6 ปี และคณะกรรมการเทศบาลจะเลือกสมาชิกของคณะกรรมการ 1
คนทำหน้าที่นายกเทศมนตรี (Maire) นายกเทศมนตรีมีอำนาจในการบริหารภายในเทศบาล รวมทั้ง
เป็นตัวแทนของรัฐในการจัดทำนิติกรรมของรัฐ จดทะเบียนต่าง ๆ รักษาความสงบ จัดการเลือกตั้ง
ภายใน รวมทั้งจัดทำประกาศต่าง ๆ ของรัฐ นอกจากนี้ นายกเทศมนตรียังทำหน้าที่ในการบริหาร
งบประมาณของเทศบาล และงานในความรับผิดชอบของเทศบาลนั้น ๆ อาทิ โรงเรียน รถรับ-ส่ง
นักเรียน การกำจัดขยะ สาธารณูปโภค ถนนหนทางภายในเทศบาล การวางผังเมือง เป็นต้น
- 2 . จังหวัด (Département) องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกว่า “Conseil général” มีการ
เลือกตั้งโดยตรงทุก 6 ปี และองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ จะเลือกประธานเพื่อทำหน้าที่บริหาร

โดยจะต้องเป็นผู้เตรียมการ และดำเนินการประชุมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บริหารงบประมาณ และบุคลากร หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การดำเนินการของวิทยาลัยจังหวัด การจัดการขนส่งภายใน การจัดการท้องถิ่น เป็นต้น โดยที่สาธารณรัฐฝรั่งเศสจัดว่าเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมาก ดังนั้น รัฐบาลฝรั่งเศสโดยกระทรวงมหาดไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงได้มีการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด (Préfet) ไปทำหน้าที่บริหารงานในส่วนความรับผิดชอบของรัฐ ในจังหวัดนั้น ๆ อาทิ การรักษาความสงบภายใน การจัดการเลือกตั้ง การให้ความช่วยเหลือในกรณีภัยพิบัติ รวมทั้งทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่างรัฐบาลกลางกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3 . ภาคหรือมณฑล (Région) เป็นการรวมหลายจังหวัดเข้าด้วยกัน โดยให้จังหวัดที่ใหญ่ที่สุดเป็นที่ตั้งของภาค และผู้ว่าราชการในจังหวัดนั้นเป็นผู้ว่าราชการการภาคด้วย ปัจจุบันฝรั่งเศสมี 26 ภาค องค์การบริหารภาคเรียกว่า “Conseil Régional” มีการเลือกตั้งโดยตรงทุก 6 ปี และองค์การบริหารภาคนี้จะเลือกประธานเพื่อทำหน้าที่บริหาร โดยจะต้องเป็นผู้เตรียมการ และดำเนินการประชุมขององค์การบริหารภาค ตลอดจนบริหารงบประมาณ และบุคลากรภายในภาค

ในส่วนของโครงสร้างกฎหมายสิ่งแวดล้อม ประเทศฝรั่งเศสไม่มีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เป็นกรอบกฎหมายเพียงฉบับเดียว แต่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมหลายฉบับ ซึ่งได้รวบรวมจัดทำประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม (Environmental code) (เซวาลิต แจ็งอักษร , 2550, หน้า 139) ขึ้น โดยรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับน้ำ อากาศ เสียง พืชและสัตว์ เป็นต้น ที่ส่วนหนึ่งเป็นการนำเอาบทบัญญัติใน Directive ของ EU และหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter pays principle: PPP) มาปรับใช้ประมวลกฎหมายฝรั่งเศสปี ค.ศ.2000 ได้นำเครื่องมือต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และการวางแผนมาปรับใช้กับปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุล ทั้งนี้ กระบวนการหนึ่งที่บัญญัติในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสที่มีส่วนช่วยผลักดันให้การรักษาและการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปด้วยดี คือ การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในรูปแบบการอภิปรายสาธารณะ การอภิปรายสาธารณะนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นไม่นานแต่ก็ได้รับการยอมรับจากประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการจัดการเรื่องทรัพยากรธรรมชาติของประเทศนั้น ประเทศฝรั่งเศสได้ให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่องการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ทั้งนี้เพราะความเป็นกลางของคณะกรรมการจัดการอภิปรายสาธารณะแห่งชาติ (The national public debate commission) เพราะคณะกรรมการจัดการอภิปรายสาธารณะแห่งชาตินี้มีสถานะเป็นองค์การมหาชนอิสระซึ่งมีที่มาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่หลากหลาย เพื่อจะเป็นหลักประกันว่า ในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นนี้จะไม่เป็นเพียงการจัดทำตามที่กฎหมายบังคับไว้หรือเป็นการประชามณ์

เท่านั้น แต่เป็นการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างแท้จริงเพื่อนำความคิดเห็นของประชาชนเหล่านั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจของรัฐหรือเจ้าของโครงการต่อไป การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในรูปแบบการอภิปรายสาธารณะได้ถูกนำไปรวบรวมไว้ในมาตรา L121-1 ถึงมาตรา 121-5 ประมวลกฎหมายว่าด้วยสิ่งแวดล้อม

แนวคิดในการจัดทำประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศฝรั่งเศสประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1 . หลักการแจ้งเตือน (Le principe de précaution)
- 2 . หลักการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Le principe d'action préventive et de correction) การใช้เทคนิควิธีที่ดีที่สุดเท่าที่มีในขณะนั้น โดยค่าใช้จ่ายที่พอเหมาะ
3. หลักผู้ก่อมลภาวะเป็นผู้จ่าย (Le principe pollueur-payeur) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการใช้มาตรการป้องกันมลพิษ ค่าใช้จ่ายในการลดหรือต่อต้านด้านมลพิษผู้ก่อให้เกิดมลพิษจะต้องสนับสนุนค่าใช้จ่ายเหล่านั้น
- 4 . หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Le principe de participation) ประชาชนควรที่จะได้ทราบข้อมูลข่าวสารของทางราชการในเรื่องสิ่งแวดล้อมรวมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ที่เป็นอันตรายอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังมีกฎระเบียบอีกหลายฉบับเกี่ยวกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ที่ให้คำจำกัดความ การกระทำความผิดที่นิติบุคคลต้องรับผิดชอบ เช่น

- 1 . การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติทางน้ำ (มาตรา L216-6)
- 2 . ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการของเสีย (มาตรา L541-47) เป็นต้น

อีกทั้งมาตรา L512-6 แห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็น “คดีที่ศาลมีอำนาจเต็ม” (Recours de plein contentieux) ผู้พิพากษามีอำนาจอย่างกว้างขวางครอบคลุมไปถึงเรื่องต่าง ๆ เช่น การอนุญาตให้เริ่มดำเนินโครงการหรือกิจการ รวมทั้งให้ความเห็นชอบในข้อกำหนดการประกอบกิจการ หรือ พิจารณาความคืบหน้าหรือวิธีการเยียวยาหลังเกิดเหตุขัดข้องหรือจากอุบัติเหตุของโครงการหรือกิจการประเภทที่ต้องแจ้งการประกอบกิจการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้ประเทศฝรั่งเศสจะมีประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้พิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมแต่ท้ายที่สุดศาลจะต้องไปดูกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย เช่น ประมวลกฎหมายก่อสร้างและที่อยู่อาศัย ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายการจัดการที่ดินในชนบท ประมวลกฎหมายป่าไม้ ประมวลกฎหมายผังเมือง (อังคณา เสาธงทอง, 2550, หน้า 40-41) เป็นต้น

1. องค์กรที่ทำหน้าที่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองดูแลด้านสิ่งแวดล้อม

ประเทศฝรั่งเศสไม่มีองค์กรเดียวที่ทำหน้าที่ดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมเหมือนดังเช่นประเทศสหรัฐอเมริกาที่จะเห็นได้จากมาตรา L132-1 องค์กรด้านสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสแตกแยกเป็นหลายแขนง เช่น องค์กรพิทักษ์ชายฝั่งทะเล (The coastal protection agency) สำนักงานการล่าสัตว์และชีวิตสัตว์ในป่าแห่งชาติ (The national hunting and wildlife office) สมาคมการเกษตร (Chambers of agriculture) ซึ่งอย่างไรก็ตาม มีองค์กรหนึ่งที่น่าจะถือว่าเป็นองค์กรหลัก ทางด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ องค์กรการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (The environment and energy management agency) จัดตั้งขึ้นตามมาตรา L131-3 เพื่อทำหน้าที่ในการปกป้องและควบคุมมลพิษทางอากาศ ลดปริมาณขยะของเสีย การทิ้งขยะของเสีย การนำขยะของเสียกลับมาใช้ใหม่ หรือทำให้กลับคืนดี การปกป้องผิวดินและการทำให้พื้นที่ที่ได้รับมลพิษคืนดี การอนุรักษ์พลังงานและการพัฒนาพลังงานทดแทน การดำเนินการเพื่อลดมลพิษทางเสียงและการพัฒนาเทคโนโลยีสะอาด รวมทั้งร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับน้ำ (Water agencies) เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาทางน้ำ

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดว่า ประเทศฝรั่งเศสเป็นประเทศที่จัดให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลปัญหาสิ่งแวดล้อมเฉพาะด้านคือ กรณีปัญหาเกี่ยวกับน้ำ องค์กรหลัก ๆ ที่ทำหน้าที่ดูแลปัญหาน้ำคือ องค์กรน้ำแห่งชาติ (The national water agency) ตามมาตรา L213-1 ซึ่งมีหน้าที่เพียงให้คำแนะนำต่อโครงการหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับน้ำและองค์กรลุ่มน้ำ (The water basin agencies) ที่จัดตั้งขึ้นตามพื้นที่ลุ่มน้ำหรือพื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำตามมาตรา L213-2 ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคและท้องถิ่นซึ่งลุ่มน้ำนั้นตั้งอยู่ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้แทนจากผู้ใช้หรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐ โดยเฉพาะผู้แทนจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมโดยทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการหรือการพัฒนาเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างเจ้าพนักงานรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในปัจจุบันองค์กรลุ่มน้ำของฝรั่งเศสมีทั้งหมด 6 องค์กร

ในประเทศฝรั่งเศสมีการแบ่งการปกครองออกเป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับชาติและระดับภาค ดังนั้นการศึกษาขององค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมจึงต้องแบ่งศึกษาออกเป็น 2 ระดับ

1.1 ระดับชาติ

ในระดับชาตินั้นจะมีกระทรวงนิเวศวิทยาและการพัฒนาที่ยั่งยืน (Ministry of ecology and sustainable development) ทำหน้าที่หลักด้านการปกป้องการบ่อนทำลาย และพัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีหน้าที่ลดมลพิษและความเดือดร้อนรำคาญในทุกลักษณะ นอกจากนี้ยังมี

หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมเช่น กระทรวงเกษตร หลายหน่วยงานใน กระทรวงนี้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น กรมการจัดการและการวางแผนส่วนภูมิภาค และการดำเนินการด้านป่าไม้ (Department of rural management and structure and the forest service) กระทรวงอุตสาหกรรม (Ministry of industry) กระทรวงศึกษาและกระทรวงมหาดไทย (Ministry of education and the ministry of the universities)

1.2 ระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

สำหรับระดับภูมิภาคและท้องถิ่นนั้น องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับภาค (Régions) แม้ประเทศฝรั่งเศสจะมีแนวโน้มที่จะถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการปกครองของส่วนภูมิภาคให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ตาม แต่ในปัจจุบันอำนาจและหน้าที่ยังคงอยู่กับส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม ส่วนกลางก็ได้มอบหมายให้เจ้าพนักงานระดับภาคมีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค และมีหน้าที่ในการส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องปัญหามลพิษทางน้ำ อากาศ เสียง รบกวน การทิ้งขยะของเสีย นอกจากนี้ยังให้เจ้าพนักงานระดับภาคมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเรื่องการปกป้องสิ่งแวดล้อม การปกป้องมลพิษ และขจัดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ในระดับ Départements มีหน้าที่ควบคุมการติดตั้งอุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่กฎหมายได้แบ่งประเภทไว้เป็นประเภทต้องแจ้งให้ทราบ และประเภทต้องได้รับอนุญาตก่อนดำเนินการติดตั้ง และรับคำร้องเรียนจากประชาชน นอกจากนี้ เจ้าพนักงานระดับอำเภอจะต้องร่วมมือกับเจ้าพนักงานระดับตำบลในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของตำบล และมีสิทธิที่จะใช้อำนาจตามกฎหมายดำเนินการแทนเจ้าพนักงานระดับตำบลหาก เจ้าพนักงานนั้นไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ระดับสุดท้าย คือระดับ Communes นายกเทศมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายตำบลมีอำนาจดำเนินการรักษาความสะอาดและขจัดเหตุเดือดร้อนรำคาญและมลพิษ ในระดับท้องถิ่นได้ (McLoughlin, Bellinger, 1993, pp. 205-210)

ตัวอย่างขององค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมในเรื่องการจัดการสิ่งสกปรกบนที่ดินและในน้ำนั้น องค์กรระดับชาติที่ทำหน้าที่ดูแล คือ กองปกป้องความเสี่ยงจากมลพิษ (Direction de la prevention des pollutions et des risques: DPPR) ในกระทรวงสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืนและสำนักสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม (Service de l'environnement industrie: SEI) มีหน้าที่ในการดูแลและจัดการสิ่งสกปรกโสโครกบนที่ดินและในน้ำ โดยการดำเนินการใดเพื่อลดมลพิษ ความเดือดร้อนรำคาญและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดแบ่งประเภทไว้ ส่วนในระดับท้องถิ่นนั้น เจ้าพนักงานระดับท้องถิ่นจะมีอำนาจในการวาง

ผังเมืองและกำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดิน รวมทั้งมีอำนาจบังคับใช้กรณีดังกล่าว (เชาว์ลิต แจ็ง - อักษร, 2550, หน้า 144)

2. มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงานหน้าที่

2.1 อำนาจสั่งให้แก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติตามกฎหมาย

เจ้าพนักงานของรัฐ (Le préfet) มีอำนาจตามกฎหมายที่จะสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย สิ่งแวดล้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือสั่งให้ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น คำสั่งทางปกครอง (เชาว์ลิต แจ็งอักษร, 2550, หน้า 145)

กรณีมาตรการทางปกครองกับกฎหมายเกี่ยวกับน้ำในมาตรา L216-1 กำหนดให้ เจ้าพนักงานรัฐสามารถสั่งให้ผู้กระทำผิดกฎหมายสิ่งแวดล้อมปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ และหากผู้กระทำผิดยังคงละเลยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองของเจ้าพนักงานแล้ว เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองมีสิทธิดำเนินการตามมาตรการทางปกครองอื่น ๆ ต่อไปที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา L216-1

สำหรับกรณีกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ มาตรา L226-8 กำหนดให้เจ้าพนักงานรัฐมีสิทธิสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายกระทำการให้เป็นไปตามกฎหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

2.2 อำนาจสั่งปรับ

ในประเทศฝรั่งเศส กฎหมายได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานของรัฐในการสั่งปรับได้โดยตรง โดยไม่ต้องพึ่งอำนาจผู้พิพากษาหรือศาลอาญา

มาตรา L226-6 ของกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศกำหนดให้เจ้าพนักงานรัฐมีสิทธิสั่งปรับแก่บุคคลที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศได้ โดยอัตราค่าปรับแต่ละกรณีกำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น มาตรา L226-9 กำหนดค่าปรับสำหรับกรณีผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การที่มีอำนาจตามมาตรา L226-2 ในการตรวจสอบการดำเนินการตามกฎหมาย มีโทษปรับ 7,500 ยูโร นอกจากนี้ค่าปรับทางปกครองดังกล่าวแล้ว มาตรานี้ยังกำหนดให้ผู้ดำเนินการที่ฝ่าฝืนกฎหมายตามที่กล่าวข้างต้นจะต้องโทษค่าปรับทางอาญารวมถึงโทษจำคุกด้วย

มาตรา L521-18 ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันมลพิษความเสี่ยง และความเดือดร้อนรำคาญกำหนดให้สิทธิแก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองสั่งปรับแก่ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่ให้ไว้ตามมาตรา L512-17 ในอัตราสูงสุดเท่ากับ 1,500 ยูโร

ในกฎหมายเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน มาตรา L581-26 กำหนดค่าปรับสำหรับกรณีผู้ใดติดตั้งหรือแก้ไขเพิ่มเติมป้ายโฆษณาหรือสัญลักษณ์ใดที่มีลักษณะออกสู่สาธารณะ โดยได้แจ้งให้

นายกเทศมนตรี (Mayor) หรือ Préfet ทราบล่วงหน้า หรือกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้แจ้งไว้ จะต้องโทษปรับจำนวน 750 ยูโร

2.3 อำนาจให้เปิดเผยหรือแจ้งให้ทราบ

อำนาจนี้ปรากฏอยู่ในกฎหมายสิ่งแวดล้อมแขนงต่าง ๆ ของประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม ถือได้ว่าเป็นมาตรการทางปกครองมาตรการหนึ่งซึ่งช่วยควบคุมการติดตั้งสิ่งใดซึ่งอาจเป็นอันตราย ไม่ถูกหลักอนามัย เป็นพิษ หรือเสียงดังรบกวน โดยการแบ่งแยกประเภทของการติดตั้งเป็น 2 จำพวก คือจำพวกที่ต้องเปิดเผยหรือแจ้งให้ทราบและประเภทที่ต้องขออนุญาต ซึ่งประเภทหลังนี้เป็นมาตรการทางปกครองที่ใช้อย่างแพร่หลายที่จะได้กล่าวต่อไป ในการสั่งให้แจ้งหรือเปิดเผยข้อมูลนั้นก็เพื่อผลประโยชน์ต่อผู้อยู่อาศัยใกล้เคียงบริเวณที่ติดตั้ง และเพื่อปกป้องสุขภาพของประชาชน การแจ้งไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาต ผู้ยื่นคำขอแจ้งตามที่กฎหมายกำหนดเพียงแต่ยื่นข้อมูลและรายละเอียดที่จะต้องแจ้งหรือเปิดเผยให้เจ้าพนักงานรัฐเมื่อเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเชื่อว่า การติดตั้งนั้นจะเป็นไปตามกฎระเบียบและข้อบังคับที่กำหนดเจ้าพนักงานก็จะส่งหนังสือให้แก่ผู้ยื่นคำขอเพื่อที่จะดำเนินการใด ๆ ต่อไป (McLoughlin, Bellinger, 1993, p. 209)

ตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดให้มีการแจ้งหรือเปิดเผย คือ มาตรา L512-8 เกี่ยวกับปกป้องมลพิษและความเดือดร้อนรำคาญ กำหนดว่าโครงการใดที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นโดยเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง จะต้องมีการเปิดเผยหรือแจ้งให้ทราบ หรือในกรณีกฎหมายเกี่ยวกับเคมีภัณฑ์ ก่อนที่จะมีการวางจำหน่ายเคมีภัณฑ์ใดที่ไม่อยู่ในบัญชีรายชื่อของ European inventory: EINECS ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจะต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองทราบตามมาตรา L521-3 หรือมาตรา L126-1 กำหนดให้โครงการสาธารณะจะต้องมีการเปิดเผยหรือแจ้งให้ทราบ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบข้อเท็จจริงการทำโครงการและผลประโยชน์จากการทำโครงการหากไม่มีการเปิดเผยข้อมูลของโครงการ โครงการนั้นก็จะไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการต่อไป อีกทั้งเมื่อได้มีการเปิดเผยข้อมูลแล้วไม่มีการดำเนินการตามโครงการภายในระยะเวลา 5 ปี การเปิดเผยนั้นจะถือว่าใช้ไม่ได้เป็นโมฆะ แต่ระยะเวลาดังกล่าวอาจขยายได้หากข้อเท็จจริงหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องไม่มีการเปลี่ยนแปลง

2.4 อำนาจในการอนุญาต

อำนาจในการอนุญาตต่อโครงการหรือการกระทำใดที่ส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมาก ถือเป็นมาตรการทางปกครองมาตรการหนึ่งที่ได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสตัวอย่างเช่น มาตรา L214-3(I) กำหนดให้การดำเนินการดังต่อไปนี้จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานทางปกครองที่อำนาจในการติดตั้ง การก่อสร้าง การทำงาน หรือกิจกรรมใดที่อาจ

ก่อให้เกิดผลกระทบต่ออนามัยและความปลอดภัยของประชาชน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทางไหลของน้ำ ทำให้ลดแหล่งน้ำอาจก่อให้เกิดภาวะน้ำท่วมหรือก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพของความหลากหลายของธรรมชาติของแหล่งน้ำ

นอกจากนี้ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันมลพิษ ความเสี่ยง ความเดือดร้อนรำคาญ (Prevention of pollution, risks and nuisances) ซึ่งกำหนดอยู่ในส่วน 4 (Book V) ของประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศฝรั่งเศสก็กำหนดเรื่องอำนาจในการอนุญาตไว้ในมาตรา L512-1 ว่าโรงงานพื้นที่ทำงาน หรือ โครงการใดไม่ว่าจะดำเนินการโดยหรือเป็นของรัฐหรือเอกชนก็ตาม ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือผลกระทบต่อความสะดวกของผู้ที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง หรือส่งผลกระทบต่ออนามัยและความปลอดภัยของสาธารณะ หรือส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรม จะต้องขออนุญาตต่อ เจ้าพนักงานของรัฐ

2.5 อำนาจในการสั่งให้ชำระเงินชดเชยความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ต่อเนื่องจากอำนาจสั่งให้แก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรา L216-1 ยังให้สิทธิแก่เจ้าพนักงานปกครองในการสั่งให้ผู้ดำเนินการ หรือสั่งให้เจ้าของงานติดตั้งในกรณีไม่มีผู้ดำเนินการชำระเงินเท่ากับเงินที่จะต้องใช้จ่ายเพื่อให้งานที่ทำนั้นสำเร็จลุล่วงแก่รัฐ เพื่อนำมาใช้คืนแก่รัฐเมื่อรัฐต้องนำเงินมาชดเชยเยียวยาความเสียหายในอนาคตจากการที่ผู้ดำเนินการหรือเจ้าของ ไม่ปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานสั่งการ

2.6 อำนาจในการสั่งการพิเศษ

เป็นการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานรัฐในการสั่งการพิเศษตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อบรรเทาความเสียหายในกรณีฉุกเฉิน ดังตัวอย่างตามมาตรา L223-1 กรณีมลพิษทางอากาศ กฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานของรัฐใช้มาตรการใดเพื่อยับยั้งปริมาณและผลของความเสียหายที่จะเกิดต่อประชาชน โดยมาตรการนั้นรวมถึงการห้ามหรือการให้ระงับชั่วคราวมิให้กระทำการกิจกรรมใดซึ่งจะมีผลให้เกิดวิกฤตต่ออากาศ ชั้นร้ายแรง ทั้งนี้ การกำหนดมาตรการใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและเพื่อลดการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้และไม่เคลื่อนที่ เช่น การห้ามใช้ยานพาหนะ และเมื่อมีการสั่งห้ามใช้ยานพาหนะเพื่อระงับเหตุภัยพิบัติทางอากาศแล้ว มาตรา L223-2 ก็กำหนดให้สิทธิแก่ประชาชนในการใช้ยานพาหนะสาธารณะของรัฐได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

3. องค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงาน

การใช้อำนาจทางปกครองโดยเจ้าพนักงานของรัฐเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมนั้นต้องอยู่ภายใต้กรอบอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วยจึงจะถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยชอบ หากเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองใช้อำนาจโดยมิชอบหรือเป็นที่สงสัยแล้วกฎหมายฝรั่งเศสเปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำทางปกครอง โดยการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติ

หน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานรัฐโดยไม่ชอบสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจนั้นได้ โดยการอุทธรณ์โต้แย้ง หรือคัดค้านคำสั่งทางปกครองได้ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 สมาคมนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับอนุมัติ (Approved environmental protection associations)

สมาคมที่สามารถจัดตั้งขึ้นได้ตามมาตรา L141-1 โดยต้องมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตราดังกล่าว เช่น ปกป้องและอนุรักษ์ธรรมชาติ น้ำ อากาศ ดิน พื้นที่ หรือทัศนียภาพ และต้องดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย 3 ปี ทั้งนี้ มาตรา L141-2 ยังให้สิทธิแก่สมาคมนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับอนุมัติที่จะเข้าร่วมกระทำการด้านสิ่งแวดล้อมกับองค์กรของรัฐ

ในส่วนของการตรวจสอบการใช้มาตรการบังคับทางปกครองหรือการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดของเจ้าพนักงานของรัฐนั้น มาตรา L142-1 ถึง L142-3 ให้สิทธิแก่สมาคมนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับอนุมัติที่จะนำเรื่องราวร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมยื่นต่อศาลปกครองในฐานะพลเมืองได้ ไม่ว่าจะเป็นกรณีการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือการก่อให้เกิดความเสียหายไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมต่อประโยชน์สาธารณะ นอกจากนี้ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสยังให้สิทธิแก่สมาคมนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ได้รับอนุมัติที่จะดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลเพื่อปลดปล่อยหรือบรรเทาทุกข์จากคดีสิ่งแวดล้อมแทนกลุ่มบุคคลที่ได้รับการความเสียหายอย่างน้อย 2 คน (มาตรา L142-3)

3.2 ประชาชน (Citizen)

นอกจากมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบการอภิปรายสาธารณะต่อโครงการที่กระทบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วประชาชนผู้ได้รับความเสียหายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำใดที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานปกครองในการออกคำสั่งทางปกครองได้โดยยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครอง ตัวอย่างเช่น ในส่วนของกฎหมายเกี่ยวกับน้ำ มาตรา L216-2 และมาตรา L514-6 กำหนดให้คำสั่งใดที่ใช้มาตรการบังคับทางปกครองถูกตรวจสอบโดยศาลปกครองได้ ตัวอย่างเช่น กรณีคำสั่งของเจ้าพนักงานปกครองเกี่ยวกับการอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือก่อให้เกิดผลเสียต่อประโยชน์ส่วนรวมตามมาตรา L512-1 อาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลปกครองได้โดยผู้มีสิทธินำคดีขึ้นสู่ศาลปกครองคือ ผู้ที่ได้รับคำสั่งนั้น โดยต้องอุทธรณ์ต่อศาลปกครองภายใน 2 เดือนนับแต่ที่ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานปกครอง บุคคลภายนอกที่เป็นบุคคลธรรมดา นิติบุคคลตามกฎหมาย ประชาคม หรือกลุ่มของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างโครงการดังกล่าวก็สามารถยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ต่อศาลปกครองได้

3.3 ศาลปกครอง (Administrative court)

ศาลปกครองเป็นองค์กรหนึ่งที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจตามกฎหมายของ เจ้าพนักงานปกครองในการออกคำสั่งทางปกครองใดแล้วกระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของประชาชน ศาลปกครองมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการพิจารณาคดีสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นอำนาจในการยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งคดีสิ่งแวดล้อมของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองที่มีอำนาจก็ตาม เช่น อำนาจในการเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือไม่อนุญาตซึ่งตัดสินโดยเจ้าพนักงานของรัฐ โดยปกติแล้ว ศาลปกครองของฝรั่งเศสจะให้น้ำหนักในเรื่องระเบียบแบบแผนมากกว่าเนื้อหาของข้อพิพาทตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาลปกครองให้ความสำคัญต่อปัญหาเทคนิคน้อยกว่าปัญหาภาคปฏิบัติ ตามข้อกำหนดของกฎหมาย และการพิจารณาก็ใช้ระยะเวลา 3 ปีโดยประมาณ ทั้งนี้ผู้ที่สามารถฟ้องคดีได้ว่ามีส่วนได้เสียกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ก็มีสิทธิที่จะยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองได้ ต่อศาลปกครองได้นั้นหมายถึง เอ็นจีโอ (NGO) ก็มีสิทธิที่จะยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองได้ ดังเช่น มาตรา L142-1 กำหนดให้ เอ็นจีโอ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมมีสิทธิยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองได้ ในทางปฏิบัตินั้น เอ็นจีโอ มีบทบาทสำคัญในการนำข้อพิพาทขึ้นสู่ศาล นอกจากนี้ในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินศาลปกครองก็มีอำนาจอย่างชัดเจนในการระงับคำสั่งคดีสิ่งแวดล้อมของเจ้าพนักงานหรือใช้มาตรการใดที่จำเป็นปกป้องสิทธิพื้นฐานของผู้ฟ้องและตั้งการใด ๆ ที่เหมาะสมและในกรณีเพื่อความยุติธรรม ศาลปกครองก็มีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งของเจ้าพนักงานและสั่งให้เจ้าพนักงานจ่ายค่าชดเชยความเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายได้ ในกรณีพิเศษศาลปกครองสามารถออกคำสั่งเพื่อให้มีผลทดแทนคำสั่งของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองรวมทั้งมีอำนาจกำหนดค่าปรับและค่าเสียหายได้ (เชาว์ลิต แจ็งอักษร, 2550, หน้า 15)

2. มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน

ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมใน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองด้วย

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยแบบสหพันธ์รัฐ กล่าวคือมี รัฐบาลสหพันธ์รัฐ (รัฐบาลกลาง) และรัฐบาลมลรัฐ โดยฝ่ายบริหารมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล ฝ่ายนิติบัญญัติประกอบด้วย สภาผู้แทนราษฎร (Bundestag) และสภาพันธรัฐหรือสภาสูง ซึ่งเป็นผู้แทนจากรัฐต่าง ๆ และในระบบศาลนั้นมีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับในประเทศไทย รวมถึงการเลือกตั้งก็มีระบบการเลือกตั้งคล้ายคลึงกับประเทศไทย กล่าวคือ มีการผสมผสานระหว่างระบบพรรคกับระบบบุคคล ซึ่งสามารถ

ทำได้อย่างลงตัว ส่งผลให้ระบบการเมืองของสหพันธ์รัฐสาธารณรัฐเยอรมัน มีเสถียรภาพมากในปัจจุบัน (เชาว์ลิต แจ็งอักษร, 2550, หน้า 122)

กฎหมายสิ่งแวดล้อมของเยอรมันนั้นในช่วงแรกของศตวรรษที่ 70 มีลักษณะแยกเป็นส่วน ๆ อย่างเด็ดขาด ประกอบด้วยกลุ่มของบทบัญญัติที่มีลักษณะค่อนข้างจะเป็นเอกเทศหลาย ๆ กลุ่มแต่ละกลุ่มจะวางหลักเกณฑ์สำหรับสิ่งแวดล้อมแต่ละสาขาค่อยมาในช่วงปลายทศวรรษที่ 80 ได้มีการพัฒนาการของกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ลักษณะแตกต่างออกไปจากของเดิมอย่างสิ้นเชิง ในปัจจุบันกฎหมายสิ่งแวดล้อมในเยอรมันได้ออกมาในลักษณะเฉพาะเรื่องมากขึ้น เช่น กฎหมายว่าด้วยการปล่อยของเสีย กฎหมายขยะหรือกฎหมายว่าด้วยการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ในกฎหมายอื่น ๆ เช่นกฎหมายเกษตร กฎหมายก่อสร้าง เป็นต้น และก็ได้ถูกพัฒนาขึ้นเป็นโครงการจัดทำเป็นประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมเพื่อจัดระบบกฎหมายสิ่งแวดล้อมทั้งหมดให้มีความสมบูรณ์ (อังคณา เสาชงทอง, 2550, หน้า 56)

สำหรับโครงสร้างของกฎหมายสิ่งแวดล้อมเยอรมันนั้นนอกจากจะมีกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะที่กำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบเป็นการเฉพาะแล้วเช่น Federal immission control act หรือ Federal water resources act หรือ Closed substance cycle waste management act บทบัญญัติในเรื่องสิ่งแวดล้อมยังปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งซึ่งกำหนดเรื่องค่าเสียหายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้เป็นการทั่วไปในมาตรา 823 ยิ่งไปกว่านั้นความรับผิดชอบสิ่งแวดล้อมยังบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญ่อีกด้วย (สุนทรียา เหมือนพะวงศ์ , 2543, หน้า 117-120)

ทั้งนี้ เราอาจแบ่งประเภทของกฎหมายสิ่งแวดล้อมเยอรมันตามโครงสร้างได้ดังนี้

1. กฎหมายสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายแพ่ง (Umweltprivatrecht) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในเรื่องค่าเสียหายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมีกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ (Umwelthaftungsgesetz: UHG) อันเป็นผลให้ภาระพิสูจน์ในศาลของผู้เสียหายลดน้อยลง ยิ่งไปกว่านั้นในกฎหมายเฉพาะฉบับต่าง ๆ ก็มีการกำหนดกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบแพ่งโดยเฉพาะ เช่น กฎหมายน้ำ (WHG) และกฎหมายว่าด้วยการปล่อยของเสีย (Blmschg) เป็นต้น กฎหมายแพ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อมยังรวมถึงกฎหมายว่าด้วยการบังคับให้มีการประกันภัยเพื่อสิ่งแวดล้อมด้วย

2. กฎหมายสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายอาญา (Umweltstrafrecht) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในเรื่องของมาตรการลงโทษทางอาญา หากมีการกระทำความผิดและก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

3. กฎหมายสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายปกครอง (Umweltverwaltungsrecht) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนที่มีส่วนได้เสียหรือจะได้รับผลกระทบจากการจัดทำโครงการของรัฐ เช่น

โครงสร้างทางรถไฟท่าอากาศยาน เป็นต้น ได้มีส่วนร่วมตรวจสอบยื่นคัดค้านและมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นซึ่งจะมีขอบเขตความคุ้มครองกว้างมากโดยไม่จำกัดเจาะที่จะคุ้มครองปัจเจกชนเท่านั้น กฎหมายเยอรมันจะให้ความสำคัญกับสิทธิประชาชนเป็นอย่างมาก หลักพื้นฐานสำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมเยอรมันนั้น แยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. หลักป้องกันก่อนเกิดเหตุ (Vorsorgeprinzip) เป็นกฎหมายที่วางหลักการป้องกันหลีกเลี่ยงก่อนภัยจะเกิดขึ้น เช่น กฎหมายวัตถุเคมี กฎหมายว่าด้วยการปล่อยของเสีย เป็นต้น
2. หลักผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบ (Verursacherprinzip) หลักนี้เป็นหลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งความหมายของหลักนี้มีใช้เป็นเพียงการจ่ายค่าเสียหายเท่านั้นหากแต่รวมถึงหน้าที่ที่ต้องกำจัดของเสียด้วย
3. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (Kooperzitionsprinzip) หลักนี้เป็นหลักการกระจายหน้าที่ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และกระจายอำนาจควบคุมเกี่ยวกับการขออนุญาตโครงการหรือกิจการต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม

การแบ่งประเภทของกฎหมายสิ่งแวดล้อมเยอรมันตามลักษณะของกฎหมายออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ในส่วนเนื้อหาและในส่วนวิธีการ โดยที่กฎหมายสิ่งแวดล้อมใน ส่วนเนื้อหาเป็นเรื่อง กฎเกณฑ์ว่าด้วยการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีทั้งหลักที่เป็นกฎหมายสิ่งแวดล้อมทั่วไป เช่น ในรัฐธรรมนูญและกฎหมายสิ่งแวดล้อมเฉพาะ เช่น กฎหมายคุ้มครองทรัพยากรทางน้ำ กฎหมายผังเมือง หรือกฎหมายเคมีและวัตถุอันตราย เป็นต้น สำหรับกฎหมายสิ่งแวดล้อมใน ส่วนวิธีการจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวางมาตรการต่าง ๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยวิธีการอนุญาตใน โครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือกฎหมายว่าด้วยการใช้สิทธิทางศาล เป็นต้น

1. องค์กรที่ทำหน้าที่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองดูแลด้านสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศเยอรมันไม่ได้จัดการโดยหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังมีหน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานด้านเกษตรกรรมหน่วยงานด้านการขนส่ง และหน่วยงานด้านเหมืองแร่ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่จัดการด้านสิ่งแวดล้อมคือ หน่วยงานของมลรัฐ (Lander) และหน่วยงานของท้องถิ่น ส่วนหน่วยงานของรัฐบาลกลางมีเครื่องมือในการจัดการอย่างจำกัด (เซาว์ลิต แจ็งอักษร, 2550, หน้า 125)

1.1 หน่วยงานระดับรัฐบาลกลาง

ในการจัดการ รัฐบาลกลางจะมีหน้าที่ในการให้อำนาจและออกกฎหมายในบางกรณี โดยจะประสานงานกันระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐมลรัฐ เช่น ใน Federal commission ทั้งสองหน่วยงานจะร่วมกันดำเนินการตามที่กฎหมาย Atomic energy act และ Precautionary radiation protection act กำหนดไว้โดยกระทรวงต่าง ๆ จะเป็นหน่วยงานสูงสุดที่มีอำนาจจัดการสิ่งแวดล้อม

ในระดับของรัฐบาลกลาง โดยจะทำหน้าที่ในการพัฒนานโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและบัญญัติกฎหมายรวมทั้งให้เงินทุนในการปกป้องสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้ ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ให้คำแนะนำในการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมด้วย ตัวอย่างกระทรวงต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น Federal Ministry of Finance รับผิดชอบเกี่ยวกับค่าเสียหายจากพื้นที่ปนเปื้อนและภาษีสิ่งแวดล้อม Federal ministry for transport, building, and housing รับผิดชอบเกี่ยวกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง Federal ministry for education and research รับผิดชอบให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและค้นคว้าและพัฒนากการปกป้องสิ่งแวดล้อม

ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมระดับรัฐบาลกลาง กระทรวงที่เกี่ยวข้องจะจัดตั้งหน่วยงานพิเศษที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะใน 2 ลักษณะ คือ หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค โดยการตรวจสอบและประเมินสถานการณ์และการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม การพิจารณาสาเหตุของมลพิษ การเตรียมข้อมูลในการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ รวมทั้งการเฝ้าระวังปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น Federal environmental agency, Federal agency for nature protection, federal office for radiation protection และหน่วยงานที่พิจารณาออกกฎหมายสิ่งแวดล้อมในบางหน่วยงาน อาจทำหน้าที่ทั้งสองลักษณะไปพร้อมกัน เช่น Federal environmental agency

ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมระดับรัฐบาลกลาง กระทรวงที่เกี่ยวข้องจะจัดตั้งหน่วยงานพิเศษที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะใน 2 ลักษณะ คือ หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค โดยการตรวจสอบและประเมินสถานการณ์และการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม การพิจารณาสาเหตุของมลพิษ การเตรียมข้อมูลในการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้ รวมทั้งการเฝ้าระวังปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น Federal environmental agency, Federal agency for nature protection, Federal office for radiation protection และ หน่วยงานที่พิจารณาออกกฎหมายสิ่งแวดล้อมในบางหน่วยงาน อาจทำหน้าที่ทั้งสองลักษณะไปพร้อมกัน เช่น Federal environmental agency

ในส่วนขององค์การสิ่งแวดล้อมกลางถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อ 22 กรกฎาคม ค.ศ. 1974 โดย German bundestag เป็นหน่วยงานหนึ่งใน Federal environmental ministry ทำหน้าที่ให้ข้อมูลวิทยาศาสตร์ด้านการควบคุมมลพิษทางอากาศ การลดเสียง การปกป้องผิวดิน การจัดการของเสีย การจัดการน้ำ และการปกป้องสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ โดยเฉพาะการเตรียมข้อมูลเพื่อการกำหนดกฎระเบียบให้แก่ Federal environmental ministry นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการศึกษาและพัฒนามาตรการที่เหมาะสมเกี่ยวกับแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรการเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ ให้ข้อมูลสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณะ และให้ความช่วยเหลือรัฐบาลกลางในการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental impact assessment: EIA)

1.2 หน่วยงานระดับมลรัฐ

Lander เป็นองค์กรหลักในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม ตามรัฐธรรมนูญของเยอรมัน กำหนดให้สิทธิ Lander ในการออกกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมได้หากรัฐธรรมนูญไม่กำหนดให้ สิทธินั้นเป็นการเฉพาะแก่รัฐบาลกลางและกำหนดให้กฎหมายของรัฐบาลกลางอยู่เหนือกฎหมาย ของ Lander รูปแบบของหน่วยงานที่มีอำนาจจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละมลรัฐ มลรัฐใหญ่ ๆ จะมีอำนาจอยู่ 3 ระดับ คือ หน่วยงานระดับสูง หน่วยงานระดับกลาง และหน่วยงานระดับล่าง แต่ใน มลรัฐขนาดเล็กอาจไม่มีอำนาจในบางระดับ หน่วยงานระดับสูงถือเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจสูงสุด มี หน้าที่ดูแลการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมและให้งบประมาณในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการให้คำแนะนำต่อการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งยังมีหน้าที่ในการ ตรวจสอบและวางแผนด้านสิ่งแวดล้อมในระดับของตน สำหรับหน่วยงานระดับกลางสามารถแบ่ง ออกได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนบริหารจัดการทั่วไปจะทำหน้าที่ตามคำสั่งของหน่วยงานระดับสูงและ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่หน่วยงานระดับล่าง ในกรณีดำเนินการตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ส่วน บริหารจัดการทั่วไปจะรับผิดชอบในการอุทธรณ์ต่อคำตัดสินของหน่วยงาน ระดับล่าง อีกส่วนหนึ่ง คือ ส่วนบริหารจัดการพิเศษทำหน้าที่หลัก 2 ประการคือ ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคโดยการ ตรวจสอบและประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อมตรวจสอบสาเหตุของปัญหามลพิษเตรียมข้อมูลเพื่อ จัดทำกฎระเบียบ และปรับปรุงการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม และการใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม

เนื่องด้วย Lander จะมีบทบาทสำคัญในการปกป้องสิ่งแวดล้อมเพราะมีหน้าที่ในการ บังคับใช้กฎหมาย เมื่อการบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นผลหรือมีปัญหา Lander จะแจ้งให้หน่วยงาน ของรัฐบาลกลางทราบเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อไป ตามกฎหมาย Joint rules of procedure of the federal government กำหนดให้หน่วยงานของรัฐบาลกลางต้องร่วมมือกับ Lander และก่อนที่จะออกกฎหมายใดที่จะกระทบต่อ Lander จะต้องรับฟังความคิดเห็นของ Lander ก่อน

1.3 หน่วยงานระดับท้องถิ่น (Municipalities)

รัฐธรรมนูญกำหนดให้การบริหารจัดการของหน่วยงานระดับท้องถิ่นอยู่บนพื้นฐาน ของการบริหารจัดการด้วยตนเอง (Self-Government) ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกบุคลากร การจั ดองค์กร การวางแผน การออกกฎระเบียบ และการจัดการด้านการเงินและภาษี ในด้าน สิ่งแวดล้อม มีสำนักงานต่าง ๆ ในหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่ทำหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น Town planning office ดูแลเรื่องการวางแผนการใช้ที่ดินการใช้อาคารและการปรับปรุงเมือง Regulatory office ทำหน้าที่ตรวจจับและตรวจสอบเกี่ยวกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมและทำการสอบสวนกรณี ผ่าฝืนกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม หรือ Public health office ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตาม กฎหมายโดยเฉพาะในเรื่องการจัดหาน้ำดื่มและควบคุมวัตถุอันตราย

ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับรัฐบาลกลางและหน่วยงานระดับท้องถิ่นนั้น บังคับตาม Joint rules of procedure of the federal government ที่กำหนดให้ต้องรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานระดับท้องถิ่นก่อนกำหนดกฎหมายใด ๆ ที่กระทบต่อท้องถิ่นนั้น นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างสองหน่วยงานนี้ยังอยู่ในรูปการปรึกษาหารือ การทำงานร่วมกัน หรือการให้เงินทุนสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาโครงการต่าง ๆ

2. มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงาน

การจัดการสิ่งแวดล้อมของเยอรมันขึ้นอยู่กับการใช้กฎหมายเป็นส่วนใหญ่โดยหลักแล้ว กฎหมายสิ่งแวดล้อมเยอรมันจะอยู่ในรูปของพระราชบัญญัติ ประกาศ กฎ และระเบียบ ในปัจจุบันนี้กฎหมายสิ่งแวดล้อมเยอรมันมีอยู่จำนวนมากเช่น กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการและการดูแลรักษา น้ำจะประกอบด้วยกฎหมายหลัก ๆ คือ Federal water resources act, act on the environmental compatibility of washing and cleaning agents, federal immission control act กฎหมายควบคุมคุณภาพอากาศและปกป้องสภาพภูมิอากาศและการลดเสียงหรือ Chemicals act กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันจากวัตถุอันตราย และมีมาตรการบังคับทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง ทั้งรัฐบาลกลางและ Lander สามารถออกกฎหมายได้แต่กฎหมายสิ่งแวดล้อมของรัฐบาลกลางจะมุ่งที่การจัดการอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษและเป็นอันตรายรวมทั้งการจัดการมลพิษทางอากาศและผิวดิน และการบำบัดของเสีย ในขณะที่รายละเอียดของกฎหมายในการดูแลรักษาน้ำและธรรมชาติจะเป็นหน้าที่ของ Lander (เซาวัลด์ แจ็งอักษร , 2550, หน้า 125-12) ในบทนี้จะกล่าวถึงมาตรการบังคับทางการปกครองที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

2.1 อำนาจในการกำกับดูแล (Supervision)

กิจกรรมหรือการดำเนินการของโรงงานใดที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม อำนาจในการดูแลประกอบด้วยทำให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตรวจสอบด้วยตนเอง (Self-Monitoring) และการให้หน่วยงานที่มีอำนาจตรวจสอบผู้ก่อมลพิษโดยครอบคลุม ทุกรูปแบบปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหามลพิษทางอากาศ การลดเสียง การสั่นสะเทือน ความปลอดภัยในโรงงาน วัตถุอันตราย ความร้อน น้ำเสีย และขยะของเสีย Lander จะทำหน้าที่ตรวจสอบสิ่งแวดล้อมประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเก็บตัวอย่างมลพิษเพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ ตัวอย่างเช่น การปล่อยอากาศเสียและน้ำเสียจะอยู่ภายใต้ระบบการตรวจสอบด้วยตนเองของเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษโดยการรายงานการปล่อยทิ้งอากาศเสียและน้ำเสียแก่เจ้าพนักงานของรัฐ หรือ กรณีของการทิ้งของเสีย จะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลด้วยวิธีการขออนุญาตจากหน่วยงานที่มีอำนาจก่อนที่จะทิ้งของเสียรวมทั้งต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ภายหลังจากการทิ้งของเสียด้วย หรือกรณีการก่อสร้างอาคารใหม่หรือการแก้ไข

เปลี่ยนแปลงอาคาร เจ้าพนักงานของรัฐจะทำการตรวจสอบว่าการดำเนินการดังกล่าวถูกต้องและเป็นไปตามใบอนุญาต ตามกฎหมายหรือไม่ การเข้าไปตรวจสอบนี้ไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า อีกทั้งกฎหมายยังให้สิทธิแก่เจ้าพนักงานของรัฐในการเข้าไปในสถานที่ของผู้ก่อมลพิษได้ เพื่อเก็บตัวอย่างน้ำเสีย และของเสียไปวิเคราะห์ และกำหนดหน้าที่แก่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปตรวจสอบดังกล่าว เช่น Federal water act มาตรา 40 (3) กำหนดให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษจะต้องให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ ในบางมลรัฐ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบหากพบว่าการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายหรือคำสั่งของเจ้าพนักงานของรัฐ

2.2 อำนาจในการออกคำสั่งเพิ่มเติม (Additional order)

ในกรณีที่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือคำสั่งของเจ้าพนักงาน เจ้าพนักงานของรัฐอาจมีคำสั่งเพิ่มเติมแก่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการให้ชดเชยค่าเสียหาย การให้ปิดโรงงานหรือสถานประกอบการอย่างไรก็ตามก่อนที่จะออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว เจ้าพนักงานของรัฐอาจทำหนังสือเตือนส่งให้แก่ผู้กระทำผิดกฎหมายก่อนได้ หรือในกรณีที่ผู้กระทำผิดกฎหมายเสนอแผนการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองอาจพิจารณาไม่ออกคำสั่งทางปกครองเพิ่มเติมก็ได้แต่วิธีนี้ไม่เป็นที่นิยมในทางปฏิบัติ ลักษณะการออกคำสั่งทางปกครองมีลักษณะหลากหลาย เช่น ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงโรงงาน ปรับปรุงกระบวนการผลิต หรือให้เปลี่ยนเครื่องมืออุปกรณ์ การออกคำสั่งทางปกครองนี้เหตุและผลอาจไม่เป็นสัดส่วนกัน กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามคำสั่งอาจไม่เป็นสัดส่วนกับวัตถุประสงค์ในการออกคำสั่งทางปกครอง แต่การออกคำสั่งทางปกครองโดยให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษต้องรับภาระที่หนักขึ้นเพื่อปกป้องอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนถือได้ว่าเหตุและผลเป็นสัดส่วนกัน ในการพิจารณาออกคำสั่งจะต้องคำนึงถึงลักษณะความผิดปริมาณความผิดและอันตรายที่เกิดขึ้นรวมทั้งระยะเวลาในการแก้ไขและเทคโนโลยีที่มี โดยปกติแล้วในกรณีที่ความผิดนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อรุนแรงมากนัก คำสั่งทางปกครองของพนักงานเจ้าหน้าที่จะเริ่มมีผลบังคับใช้ 1 เดือนนับแต่วันที่ส่งคำสั่ง แต่ในกรณีเร่งด่วนเจ้าพนักงานปกครองอาจสั่งให้คำสั่งทางปกครองนั้นมีผลบังคับใช้ทันทีก็ได้

2.3 อำนาจในการออกคำสั่งห้าม การปิด และการเคลื่อนย้าย (Interdiction, Shut-down, Removal of plants)

ในกรณีที่ยังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองของเจ้าพนักงานของรัฐหรือกรณีที่ไปปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย Federal immission control Act มาตรา 20 (1) ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ที่จะพิจารณาสั่งห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการผลิตต่อไป แม้อำนาจตามมาตราดังกล่าวเป็น

การให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐพิจารณาออกคำสั่งได้ แต่ต้องคำนึงถึงหลักความพอเหมาะพอควรด้วย คำสั่งห้ามดำเนินกระบวนการผลิตจะยังคงมีผลสืบไปจนกว่าผู้กระทำผิดจะปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและคำสั่งของเจ้าพนักงาน หากการสั่งห้ามดำเนินการผลิตยึดเชื้อเกินกว่า 3 ปี การอนุญาตให้ดำเนินกิจการถือว่าสิ้นไป (Federal immission control Act ในมาตรา 18(1)) ในกรณีการปิดและการเคลื่อนย้าย สามารถสั่งได้ตาม Federal immission control Act มาตรา 20(2) หากพบว่าโรงงานนั้นก่อสร้าง ดำเนินการ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงโดยไม่อนุญาต ในกรณียกเว้น อาจอนุญาตให้ดำเนินกิจการต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดระยะเวลาตามใบอนุญาต

2.4 อำนาจในการเรียกคืนใบอนุญาตโรงงาน (Revocation of plant approval)

Federal immission control Act มาตรา 21(1) กำหนดให้มีการเรียกคืนใบอนุญาตได้ เมื่อพบสาเหตุตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ค้นพบข้อมูลใหม่ที่ทำให้ไม่สมควรได้รับใบอนุญาตหรือมีการฝ่าฝืนเงื่อนไขเฉพาะที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตเมื่อเรียกคืนใบอนุญาตแล้วจะส่งผลให้ใบอนุญาตนั้นไม่มีผลทางกฎหมายไปพร้อมกัน เว้นแต่เจ้าพนักงานที่มีอำนาจจะกำหนดให้วันที่ใบอนุญาตที่เรียกคืนนั้นไม่มีผลใช้บังคับเป็นอย่างอื่น อย่างไรก็ตามในบางกรณี เช่น การเรียกใบอนุญาตคืนเนื่องด้วยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติของกฎหมายมาตราดังกล่าวก็กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐจะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ประกอบการที่ถูกเวนคืนใบอนุญาตนั้น ในอัตราเท่ากับมูลค่าของผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการรายนั้นจะได้รับเมื่อใบอนุญาตที่เรียกคืนนั้นยังคงไม่มีผลใช้บังคับเป็นอย่างอื่น อย่างไรก็ตามในบางกรณี เช่น การเรียกใบอนุญาตคืนเนื่องด้วยมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติของกฎหมายมาตราดังกล่าวก็กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐจะต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ประกอบการรายนั้นจะได้รับเมื่อใบอนุญาตที่เรียกคืนนั้นยังมีผลบังคับใช้ต่อไป ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องร้องขอให้ชดเชยภายในระยะเวลา 1 ปี นับแต่วันที่เจ้าพนักงานได้ส่งหนังสือขอเวนคืนใบอนุญาตนอกจากนี้ใน Closed substance cycle waste management Act มาตรา 33 (1) ยังกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการอนุมัติแผนหรือออกใบอนุญาตในการก่อสร้างสถานที่ทิ้งของเสียมีสิทธิที่จะเรียกคืนใบอนุญาตดังกล่าวจากผู้ประกอบการได้

2.5 อำนาจในการสั่งปรับ (Administrative fines)

ค่าปรับทางปกครองตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของเยอรมัน สำหรับบุคคลธรรมดาสามารถปรับได้ถึง 100,000 DM (51,129.20 ยูโร) และสำหรับความผิดของนิติบุคคล สามารถปรับได้ถึง 1,000,000 DM (511,292 ยูโร) ซึ่งกำหนดไว้เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ (เชาว์ลิต แจ็งอักษร, 2550, หน้า 133) แต่ในทางปฏิบัติ เจ้าพนักงานรัฐจะกำหนดค่าปรับน้อยกว่าอัตราดังกล่าว ผู้ได้รับคำสั่งปรับอาจอุทธรณ์คำสั่งปรับของเจ้าพนักงานต่อศาลได้ และหากการสั่งปรับไม่เป็นผล เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองสามารถส่งคดีให้อัยการดำเนินการทางอาญาต่อไปได้

ตัวอย่างบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจการสั่งปรับของพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น Federal immission control Act มาตรา 62 (3) กำหนดกรณีการกระทำความผิดทางปกครองไว้ 2 ประเภท คือ ความผิดที่มีลักษณะรุนแรง เช่น กรณีไม่ขอใบอนุญาตในการก่อสร้างหรือการดำเนินการขุดลอกที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมก่อให้เกิดความรำคาญต่อสาธารณะหรือต่อผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ถือเป็นความผิดที่อาจถูกได้สูงสุด 50,000 ยูโร และกรณีความผิดเล็กน้อย เช่น ไม่แจ้งผลการตรวจวัดให้เจ้าพนักงานที่มีอำนาจทราบหรือไม่เก็บรักษาข้อมูลการตรวจวัดถือเป็นความผิดที่มีโทษปรับสูงสุด 10,000 ยูโร

2.6 อำนาจในการอนุญาต

กฎหมายเยอรมันกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตไว้ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการกำหนดเงื่อนไขต่อการกระทำต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมการอนุญาตสามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ การขอใบอนุญาตเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (Environmental permit) และใบอนุญาตเรื่องน้ำ (Water permit) กับการขออนุมัติแผน (Plan approval) ตัวอย่างการขอใบอนุญาตเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น การขอใบอนุญาตตาม Federal immission control act กำหนดให้การก่อสร้างและการติดตั้งที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลเสีย หรือก่อให้เกิดความรำคาญต่อสาธารณะหรือผู้ที่อยู่ใกล้เคียง รวมทั้งการก่อสร้างที่ทิ้งของเสียและระบบบำบัดของเสียและการปล่อยมลพิษจะต้องได้รับใบอนุญาตโดยวิธีการในการขออนุญาตจะประกอบไปด้วยวิธีการหลัก ๆ คือ การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ยกเว้นข้อมูลอันเป็นความลับทางการค้าหรือข้อมูลลับอื่น การรับฟังความคิดเห็นต่อโครงการที่ขอรับอนุญาต การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการเผยแพร่การให้ใบอนุญาตให้สาธารณะรับทราบ ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวข้างต้นอยู่ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด 7 เดือนซึ่งสามารถขยายระยะเวลาการดำเนินการออกไปได้หากไม่สามารถพิจารณาคำขอภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว อาจเนื่องด้วยเอกสารไม่เพียงพอ นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดระยะเวลาที่ประชาชน ไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียกับโครงการหรือไม่สามารถคัดค้านหรือแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่ขอใบอนุญาตได้เป็นเวลาประมาณ 2 อาทิตย์ คำตัดสินที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตจะต้องพิจารณาจากคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาต คำแนะนำของที่ปรึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่กฎหมายกำหนดให้สามารถขอรับคำแนะนำได้และความคิดเห็นและข้อคัดค้านของประชาชน หากผู้ยื่นคำร้องได้แสดงให้เห็นว่าสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ได้ทั้งหมด กฎหมายกำหนดให้ต้องออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้อง ใบอนุญาตจะไม่มีกำหนดระยะเวลา แต่มีเงื่อนไขต่าง ๆ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามในระหว่างการก่อสร้างและการดำเนินการ สำหรับการขอใบอนุญาตเรื่องน้ำนั้นจะแตกต่างกันจากการขออนุญาตเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตในเรื่องที่เกี่ยวกับการใช้น้ำที่สำคัญ เช่น การปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ (Federal water Act มาตรา 6a และ 7a

(1) กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการขออนุญาต) ดังนั้นหากต้องการก่อสร้างโรงงานที่ต้องปล่อยทิ้งน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะแล้วจะต้องดำเนินการขออนุญาตทั้งใบอนุญาตเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและใบอนุญาตในเรื่องน้ำ

การขออนุมัติแผนมักจะต้องทำในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการใช้พื้นที่และการใช้พื้นที่นั้นส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้น เช่น การก่อสร้างและประกอบกิจการพื้นที่ทิ้งของเสีย (Closed substance cycle waste management Act มาตรา 31 (2) การทำถนนระยะยาว (Highways act มาตรา 17) การก่อสร้างทางรถไฟและสนามบิน (Federal railways Act มาตรา 36 และ Air traffic Act มาตรา 8) โดยวิธีการในการขออนุมัติจะคล้ายกับวิธีการในการขออนุญาต กล่าวคือ หลัก ๆ จะประกอบด้วย การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะยกเว้นข้อมูลอันเป็นความลับทางการค้าหรือข้อมูลลับอื่น การรับฟังความคิดเห็นต่อโครงการที่ขออนุมัติ การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการเผยแพร่ผลการพิจารณา

2.7 อำนาจในการสั่งริบทรัพย์ (Confiscation)

Regulatory offenses Act มาตรา 22 กำหนดในการริบทรัพย์ในกรณีข้อพิพาทด้านสิ่งแวดล้อมว่าสามารถกระทำได้แต่ต้องมีบทกฎหมายกำหนดอำนาจให้กระทำได้ชัดเจน ดังเช่น Closed substance cycle waste management Act ในมาตรา 62 กำหนดให้สามารถสั่งริบทรัพย์หากเกิดการกระทำความผิดบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา 61 (1) ข้อ 2 a ก่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ทิ้งของเสียโดยไม่รับอนุมัติแผนการจัดการหรือไม่ได้รับใบอนุญาต ข้อ 3 รวบรวมหรือขนส่งของเสียโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ข้อ 4 การขนส่งของเสียในลักษณะตัวแทนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือข้อ 5 ฝ่าฝืนมาตราต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ เช่น มาตรา 6 (1) หรือมาตรา 27 (3) ทั้งนี้ สิ่งของที่สามารถริบได้นั้นต้องเป็นสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนกฎระเบียบหรือเป็นสิ่งของที่ถูกใช้หรือประสงค์ที่จะใช้ หรือเพื่อเตรียมการที่จะกระทำผิด ยิ่งไปกว่านั้น Criminal code มาตรา 75 และ Regulatory offenses Act มาตรา 29 ยังกำหนดให้สามารถริบทรัพย์ของบุคคลตามกฎหมายหรือของหุ้นส่วนทางธุรกิจได้หากตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้งจากบุคคลดังกล่าวได้กระทำผิดบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งกำหนดให้สิทธิในการริบทรัพย์ของบุคคลดังกล่าวได้

3. องค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงาน

ผู้ใดที่ได้รับผลจากการคำสั่งของเจ้าพนักงานรัฐมีสิทธิที่จะอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งนั้นได้ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ หน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์คือหน่วยงานที่อยู่ระดับสูงกว่า(เซาว์ลิต แจ็งอักษร , 2550, หน้า 136) อาทิเช่น หน่วยงานระดับกลาง (Intermediate level) จะพิจารณาอุทธรณ์ของหน่วยงานระดับล่าง (Lower level) นอกจากนี้ยังสามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลได้ด้วยโดยศาลอาจสั่งให้ยกเลิกคำสั่งของเจ้าพนักงานรัฐ หรือ ในกรณีที่คำสั่งของเจ้า

พนักงานรัฐเกิดขึ้นและมีผลบังคับไปแล้ว ศาลจะสั่งให้ชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ร้องผู้ที่ไม่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งของเจ้าพนักงานโดยตรง เช่น เอ็นจีโอ ไม่สามารถยื่นคำฟ้องคัดค้านการกระทำของเจ้าพนักงานรัฐได้

ในกรณีฟ้องร้องต่อศาลประเทศเยอรมัน ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องกระบวนการพิจารณาในคดีสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะถึงแม้จะมีศาลปกครอง แต่ศาลที่มีอำนาจรับข้อพิพาทสิ่งแวดล้อม ก็แยกตามลักษณะคำฟ้องและประเภทคดี กล่าวคือหากเป็นคดีฟ้องร้องหรือคัดค้านคำสั่งของ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองก็ต้องฟ้องร้องต่อศาลปกครองเหมือนดังเช่นกระบวนการพิจารณาทางศาลของไทย

ตัวอย่างเช่น Federal immission control Act มาตรา 14 a กำหนดให้ผู้ยื่นคำร้องขอใบอนุญาตสามารถยื่นฟ้องต่อศาลปกครองได้ หากคำคัดค้านของตนไม่ได้รับการพิจารณาจากพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดระยะเวลา 3 เดือนนับแต่วันยื่นคำคัดค้าน

3. มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองของประเทศไทย

3.1 มาตรการบังคับทางปกครองตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองของเมืองพัทยา

เมืองพัทยาเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 โดยการยุบเลิกสุขาภิบาลนาเกลือ ซึ่งเจตนารมณ์ในการจัดตั้งเมืองพัทยาให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษของรัฐบาลสมัยนั้น ก็เพื่อทดลองนำเอาระบบการจัดการปกครองแบบผู้จัดการเมือง (City manager) หรือที่เรียกกันว่า รูปแบบสภาผู้จัดการ ที่เทศบาลหลายแห่งในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้อยู่นำมาทดลองใช้ในประเทศไทย โดยหากเป็นไปตามระบบของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น จะต้องมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น (Local council) และส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้จัดหาว่าจ้างผู้ที่มีความเหมาะสมมาเป็นผู้จัดการเมือง กล่าวคือ สภาเป็นผู้ว่าจ้างผู้จัดการซึ่งจะอยู่ในวาระที่กำหนด เช่น 2 ปี หรือ 4 ปี รูปแบบนี้ผู้บริหารมาจากที่ว่าจ้าง เพื่อให้ได้ผู้บริหารมืออาชีพและปลอดจากการเมือง

เมืองพัทยามาตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521

1. โครงสร้างการบริหารงานภายใน

การจัดโครงสร้างการบริหารงานภายในของเมืองพัทยามาตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเมืองพัทยาและปลัดเมืองพัทยา มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สภาเมืองพัทยา ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติมีสมาชิก 17 คน ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจาก 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่หนึ่ง เป็นสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนจำนวน 9 คน และประเภทที่สอง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จำนวน 8 คน โดยสมาชิกทั้งสองประเภทจะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทั้งนี้ ภายหลังจากการเลือกตั้ง สภาเมืองพัทยาจะเลือกสมาชิกคนหนึ่งขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นนายกเมืองพัทยาและเป็นประธานสภาเมืองพัทยาในเวลาเดียวกัน โดยนายกเมืองพัทยามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปีแต่อาจได้รับเลือกใหม่ได้ โดยสภาเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

วางแผนนโยบายและอนุมัติแผน เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการเมืองพัทยา พิจารณาและอนุมัติร่างข้อบัญญัติแต่งตั้งบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกเป็นคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเมืองพัทยา แล้วรายงานต่อสภาหรือเพื่อให้คำแนะนำแก่สภาเมืองพัทยาหรือ ปลัดเมืองพัทยา แล้วแต่กรณี

1.2 ปลัดเมืองพัทยา ในการบริหารกิจการของเมืองพัทยา มีปลัดเมืองพัทยาเข้ามาทำหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งมาจากการว่าจ้างของสภาเมืองพัทยา (และอาจจะมีการจ้างปลัดเมืองพัทยาจำนวนไม่เกิน 2 คนเข้ามาทำหน้าที่ช่วยปลัดเมืองพัทยาดูด้วยก็ได้) โดยอายุในการจ้างปลัดเมืองพัทยามีคราวละ 4 ปี สำหรับผู้ที่จะสามารถได้รับการว่าจ้างให้มาเป็นปลัดเมืองพัทยาและรองปลัดเมืองพัทยานี้ จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ และมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ถ้าเป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ต้องเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 6 หรือเทียบเท่าตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี สอง ถ้าเป็นพนักงานในองค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ต้องเคยดำรงตำแหน่งซึ่งมีอัตราเงินเดือนไม่ต่ำกว่าระดับ 6 ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และสาม เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารของ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทซึ่งเป็นนิติบุคคลที่มีพนักงานและลูกจ้างอยู่ในความรับผิดชอบไม่น้อยกว่า 100 คน หรือมีทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่าสิบล้านบาท หรือมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในความรับผิดชอบไม่น้อยกว่าห้าสิบล้านบาทมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของปลัดเมืองพัทยานั้น ประกอบด้วย

ร่างแผนเพื่อเสนอสภาเมืองพัทยา บริหารกิจการตามนโยบายและแผนของสภาเมืองพัทยา ร่างข้อบัญญัติงบประมาณและข้อบัญญัติอื่นเพื่อเสนอต่อสภาเมืองพัทยา ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย และข้อบัญญัติ รวบรวมปัญหาในการบริหาร

ราชการเมืองพญา พร้อมด้วยข้อเสนอแนะเพื่อเสนอสภาเมืองพญา รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีของเมืองพญาต่อสภาเมืองพญา ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้บัญญัติตามกฎหมาย

2. อำนาจหน้าที่ของเมืองพญา

ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ.2521 ได้กำหนดให้เมืองพญามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การรักษาความสงบเรียบร้อย
- (2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- (3) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (4) การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (5) การรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน และที่สาธารณะ
- (6) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (7) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (8) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าจอดเรือ
- (9) การควบคุมอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น
- (10) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว
- (11) หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของเทศบาลนคร หรือของเมืองพญา

3. การบริหารการเงินและงบประมาณ

ในการอธิบายเกี่ยวกับระบบการบริหารการเงินและงบประมาณของเมืองพญาจะแบ่งการอธิบายออกเป็น 2 ส่วน คือ รายได้ และรายจ่าย ดังนี้

3.1 รายได้ของเมืองพญามาจากแหล่งที่มาหลัก ๆ ได้แก่ หนึ่ง รายได้ที่เมืองพญาจัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นเนื่องในการฆ่าสัตว์ ภาษีน้ำมัน และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาล สอง เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้

3.2 รายจ่ายของเมืองพญา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพญา พ.ศ.2521 ได้กำหนดให้การจ่ายเงินของเมืองพญาต้องเป็นไปตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเท่านั้น โดยเมืองพญาอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

- เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง เงินอุดหนุน รายจ่ายตามข้อผูกพัน รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หรือที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติกำหนด

4. การบริหารงานบุคคล

ระบบการบริหารงานบุคคลของเมืองพัทธยานั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเมืองพัทธา เรียกว่า “พนักงานเมืองพัทธา” มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อปลัดเมืองพัทธา ทั้งนี้ ระเบียบพนักงานเมืองพัทธาจะเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานเทศบาล โดยถือว่าเมืองพัทธามีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร และปลัดเมืองพัทธามีอำนาจบังคับบัญชาเทียบเท่านายกเทศมนตรี

ทั้งนี้ พนักงานเมืองพัทธาจะอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ซึ่งมีคณะกรรมการวิสามัญ อีก 2 คณะได้แก่ หนึ่ง คณะอนุกรรมการ (อ.ก.ท.) วิสามัญ พิจารณาวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของพนักงานเทศบาล และพนักงานเมืองพัทธา ประกอบด้วยอนุกรรมการ 19 คน ซึ่งมีตัวแทนจากราชการส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่นและสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสอง คณะอนุกรรมการ (อ.ก.ท.) วิสามัญ พิจารณากำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขึ้นเงินเดือน การเปลี่ยนสายงานและการต่ออายุราชการของพนักงานเทศบาลและพนักงานเมืองพัทธา ประกอบด้วยอนุกรรมการ 15 คน ซึ่งมีตัวแทนจากราชการส่วนกลางและสมาคมสันนิบาตแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ในระดับจังหวัด พนักงานเทศบาลยังอยู่ภายใต้การดูแลของ คณะอนุกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดชลบุรี (อ.ก.ท.จังหวัดชลบุรี) อีกด้วย

5. สภาพปัญหาในการบริหารเมืองพัทธาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธา พ.ศ.2521

การบริหารเมืองพัทธาในรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษระบบสภา ผู้จัดการเมืองนี้ประสบกับปัญหาหลายประการ ได้แก่

5.1 ปัญหาด้านความขัดแย้งระหว่างฝ่ายการเมือง (สภา) กับฝ่ายบริหาร กล่าวคือ ตำแหน่งนายกเมืองพัทธาก็คือประธานสภา อันเป็นตำแหน่งทางฝ่ายสภามีใช้ฝ่ายบริหาร ในขณะที่ ปลัดเมืองพัทธานั้น โดยแท้จริงเป็นฝ่ายบริหาร เมื่อเป็นเช่นนี้ ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นในการบริหารงานของเมืองพัทธาว่าใครเป็นผู้บริหารเมืองพัทธา

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาดำรงตำแหน่ง ปลัดเมืองพัทธา ในระยะที่มีการริเริ่มนำเอาระบบการปกครองแบบสภา ผู้จัดการเมืองเข้ามาทดลองใช้ในเมืองพัทธานั้น มีวัตถุประสงค์ให้ท้องถิ่นมีผู้บริหารที่เป็นมืออาชีพและมีเสถียรภาพพอสมควร ในการดำรงตำแหน่ง อีกทั้งได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาทำงานให้กับหน่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ แต่ในทางปฏิบัติแล้วโดยมากจะประสบกับปัญหาการขาดแคลนบุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าวเข้ามาทำหน้าที่บริหารเมืองพัทธาอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ปัญหาเกี่ยวกับความไม่เหมาะสมของขนาดพื้นที่เมืองพัทยา โดยทั่วไปการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสภาผู้จัดการเมืองนั้น เป็นรูปแบบที่ใช้บริหารในพื้นที่ที่มีขนาดเล็กหรือขนาดปานกลาง แต่ในกรณีของเมืองพัทยาซึ่งนับว่าเป็น “เทศบาลนคร” อีกแห่งหนึ่ง จึงนับว่าเป็นพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่จนเกินการบริหารในรูปแบบดังกล่าวนี้ที่จะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 การบริหารของเมืองพัทยามีได้ใช้รูปแบบของสภาผู้จัดการเมืองอย่างเต็มรูปแบบ กล่าวคือ การบริหารรูปแบบดังกล่าวในสหรัฐอเมริกาสภามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ในขณะที่ระบบแบบที่ใช้ในเมืองพัทยานั้น สภามาจากการเลือกตั้งทั้งหมด (9 คน) ส่วนอีกทั้งหมด (8 คน) มาจากการแต่งตั้งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ด้วยเหตุนี้ จึงส่งผลให้สภาของเมืองพัทยาไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ เพราะถูกรอบงำจากส่วนอื่นที่ทำหน้าที่กำกับดูแล

ต่อมาในปี พ.ศ.2542 ได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารเมืองพัทยาใหม่ โดยการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 เป็นการปรับเปลี่ยนกฎหมายเมืองพัทยาให้เป็นไปตามกรอบกติกาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยาลบฉบับนี้ ได้กำหนดรูปแบบโครงสร้างแตกต่างไปจากเดิมหลายประการ โดยโครงสร้างภายในของเมืองพัทยานรูปแบบใหม่ ประกอบด้วย

1. สภาเมืองพัทยา ประกอบด้วย สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา จำนวน 24 คน อยู่ในวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และให้สภาเมืองพัทยาเลือกสมาชิกเป็นประธานสภา 1 คน และรองประธานสภา 2 คน มีหน้าที่ดำเนินการประชุมและดำเนินกิจการอื่นให้เป็นไปตามข้อบังคับเมืองพัทยา (มาตรา 26-27) นอกจากนี้ ยังมีปลัดเมืองพัทยาให้ทำหน้าที่เลขานุการสภาเมืองพัทยา มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และการจัดประชุมและงานอื่นใดตามที่สภาเมืองพัทยามอบหมาย

2. นายกเมืองพัทยา สำหรับผู้บริหารเมืองพัทยาได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งใช้รูปแบบผู้จัดการเมืองกลายมาเป็นรูปแบบใหม่ที่คล้ายคลึงกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กล่าวคือนายกเมืองพัทยามาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองพัทยา โดยหลักเกณฑ์และวิธีการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา จะเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยนายกเมืองพัทยามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ และสามารถแต่งตั้งรองนายกเมืองพัทยาเพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการเมืองพัทยาได้จำนวนไม่เกิน 4 คน

ในส่วนของฝ่ายบริหารนี้ก็ยังมีการจัดแบ่งส่วนราชการของเมืองพัทยา (มาตรา 54-56) ออกเป็น

1. สำนักปลัดเมืองพัทยา ซึ่งมีปลัดเมืองพัทยาเป็นหัวหน้าทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานเมืองพัทยาและลูกจ้างเมืองพัทยาจากนายกเมืองพัทยา และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของเมืองพัทยาให้ปฏิบัติตามนโยบาย และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกเมืองพัทยามอบหมาย
2. ส่วนราชการอื่น ตามที่นายกเมืองพัทยาประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย

อำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2542 กำหนดให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การรักษาความสงบเรียบร้อย
- (2) การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- (3) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (4) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
- (5) การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
- (6) การจัดการจราจร
- (7) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (8) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย
- (9) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (10) การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ และที่จอดรถ
- (11) การควบคุมอนามัยและความปลอดภัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น
- (12) การควบคุมและส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว
- (13) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (14) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นของเทศบาลนครหรือของเมืองพัทยา

การบริหารงานบุคคล

ระบบการบริหารงานบุคคลของเมืองพัทยานั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเมืองพัทยา เรียกว่า “พนักงานเมืองพัทยา ” มีสายการบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อปลัดเมืองพัทยา ทั้งนี้ ระเบียบ

พนักงานเมืองพัทยาคือจะไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานเทศบาล โดยถือว่าเมืองพัทยามีฐานะเทียบเท่าเทศบาลนคร และปลัดเมืองพัทยามีอำนาจบังคับบัญชาเทียบเท่านายกเทศมนตรี องค์การที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานบุคคลของเมืองพัทยา เรียกว่า “คณะกรรมการพนักงานเมืองพัทยา” ประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีเป็นประธาน
2. นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดชลบุรีจำนวน 3 คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีประกาศกำหนดว่าเป็นส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
3. ผู้แทนเมืองพัทยาจำนวน 4 คน ประกอบด้วย นายกเมืองพัทยา สมาชิกสภาเมืองพัทยาซึ่งสภาเมืองพัทยาคัดเลือกจำนวน 1 คน ปลัดเมืองพัทยา และผู้แทนพนักงานเมืองพัทยาคัดเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ซึ่งคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานท้องถิ่น ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านระบบราชการ ด้านการบริหารการจัดการหรือด้านอื่นที่จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารงานบุคคลของเมืองพัทยา

ต่อไปผู้ศึกษาจะกล่าวถึงเรื่องที่ศึกษาคือ กฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองกรณีของเมืองพัทยา

“พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535” ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 15 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 เพื่อใช้แทนฉบับ พ.ศ.2503 ด้วยเหตุผลว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับ พ.ศ.2503 ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว จึงไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับบทกำหนดโทษและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นเหตุให้การดำเนินการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองไม่ได้ผลเท่าที่ควร สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงต้องตราพระราชบัญญัติฉบับ พ.ศ.2535 ขึ้นมาใหม่ และประกาศใช้บังคับทั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงเมืองพัทยา มีสาระสำคัญสรุปได้ 6 หมวด ดังนี้

หมวด 1 การรักษาความสะอาดในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ

เป็นหมวดที่ว่าด้วยข้อกำหนดอันเป็นหน้าที่ของประชาชนจะต้องดูแลรักษาความสะอาด มิให้ถนน ที่สาธารณะ สถานสาธารณะ รวมทั้งทางน้ำที่ติดกับบริเวณอาคาร และบริเวณของอาคารที่อยู่ติดกับทางเท้า หรือเจ้าของผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่ตนครอบครองได้รับความสกปรก ในประเด็นต่อไปนี้

1. ห้ามวางกระดางต้นไม้บนทางเท้าหรือปลูกต้นไม้ที่บริเวณภายนอกอาคารที่ตนเป็นเจ้าของหรือครอบครองและปล่อยปละละเลยให้ต้นไม้เหี่ยวแห้งมีสภาพกรุกร้างซึ่งมองเห็นได้จากที่สาธารณะหรือทำให้มีสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในกระดางต้นไม้หรือบริเวณนอกของอาคาร
2. ห้ามมิให้ประชาชนอาบน้ำหรือซักล้างสิ่งใด ๆ บนถนนหรือในที่สาธารณะ ซึ่งมิได้จัดเตรียมไว้เพื่อการนั้น
3. ข้อห้ามในการโฆษณาด้วยการปิด ทุ้ง หรือโปรย แผ่นประกาศ หรือใบปลิวในที่สาธารณะ
4. การห้ามขูด กะเทาะ จีด เจียน ฟันสี หรือทำให้ปรากฏด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อความ ภาพ หรือรูปรอยบนที่สาธารณะ
5. ข้อกำหนดห้ามเกี่ยวกับการบรรทุกสัตว์ และวัสดุประเภทกรวด ดิน หิน เกลน ทราช สิ่งปฏิกูล มูลฝอย หรือสิ่งอื่นใดด้วยยานพาหนะ
6. ห้ามปล่อยสัตว์ นำสัตว์ หรือจูงสัตว์ไปตามถนนหรือเข้าไปในบริเวณที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ประกาศห้ามไว้ หรือปล่อยให้สัตว์ถ่ายมูลบนถนนก็ต้องขจัดมูลดังกล่าวให้หมด
7. ห้ามมิให้ประชาชนใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของถนนเป็นที่ล้าง หรือทิ้ง วาง กองซาก ยานยนต์ หรือซ่อม เปลี่ยนแปลง ต่อเติม ดัดตั้งอุปกรณ์รถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือล้อเลื่อน
8. ห้ามมิให้มีการปรุงอาหารหรือจำหน่ายสินค้าบนถนนหรือในสถานสาธารณะ โดยมิได้รับอนุญาต และข้อกำหนดเกี่ยวกับร้านอาหารและเครื่องดื่มซึ่งจัดสถานที่ไว้สำหรับบริการลูกค้าได้ในขณะเดียวกันไม่ต่ำกว่ายี่สิบคน ต้องจัดให้มีส้วมที่ถูกต้องลักษณะตามที่กำหนดในกระทรวงเพื่อให้ลูกค้าใช้ในระหว่างเปิดทำการ รวมทั้งเจ้าของสถานบริการการจำหน่ายน้ำมัน เชื้อเพลิง หรือก๊าซสำหรับยานพาหนะต้องจัดให้มีส้วมที่ถูกต้องลักษณะตามที่กำหนดในกระทรวง เพื่อให้ลูกค้าใช้ด้วย

หมวด 2 การดูแลรักษาสนามหญ้าและต้นไม้ในถนนและสถานสาธารณะเป็นการกำหนดถึงข้อห้ามมิให้ประชาชนกระทำการต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ห้ามทิ้ง เท หรือกอง สิ่งปฏิกูลมูลฝอย หรือกองกรวด หิน ดิน ทราช หรือวัสดุอื่นใดในบริเวณที่ได้ปลูกหญ้าหรือต้นไม้ หรือสถานสาธารณะซึ่งส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ
2. ห้ามมิให้โค่นต้นไม้ ตัด เด็ด หรือกระทำให้เกิดความเสียหายหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ต้นไม้ ใบ ดอก ผล หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของต้นไม้ที่ปลูก หรือขึ้นเองตามธรรมชาติ ในที่สาธารณะหรือ สถานสาธารณะ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานเสียก่อน

3. ห้ามปล่อยหรือจูงสัตว์ต่าง ๆ เข้าไปในบริเวณสถานที่ราชการ ที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ หรือบริเวณที่ปิดประกาศห้ามไว้

หมวด 3 การห้ามทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ
เป็นหมวดที่ว่าด้วยข้อกำหนดห้ามทิ้ง สิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะ และสถานสาธารณะระสรูปได้ดังนี้

1. ห้ามมิให้มีการถ่ายอุจจาระ หรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ หรือที่ซึ่งมิให้จัดไว้เพื่อการนั้น และรวมถึงการเท ปล่อย หรือระบายอุจจาระหรือปัสสาวะออกจากอาคารบ้านเรือน หรือยานพาหนะลงในน้ำ

2. ห้ามบ้วนหรือถ่มน้ำลาย เสมหะ บ้วนน้ำหมาก สั่งน้ำมูก เทหรือทิ้งสิ่งใด ๆ ลงบนถนนหรือพื้นรถ เรือ โดยสาธารณะ

3. ห้ามทิ้งหรือเทสิ่งปฏิกูลมูลฝอย และน้ำโสโครกลงบนถนนหรือในทางน้ำในที่สาธารณะนอกอาณาเขตที่ส่วนราชการท้องถิ่นจัดไว้ให้ รวมถึงการปล่อยปละละเลยให้มีสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่ดินของตนในสภาพที่ประชาชนมองเห็นได้จากที่สาธารณะ

หมวด 4 การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย
เป็นหมวดที่ว่าด้วยข้อกำหนดห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดที่ความสกปรก ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยและความเสียหายแก่สาธารณสมบัติ ดังข้อสรูปต่อไปนี้

1. ห้ามมิให้กระทำได้ด้วยประการใด ๆ ให้โคมไฟ ป้าย ศาลาที่พัก ม้านั่ง ส้วมหรือสิ่งอื่นใดของทางราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้จัดทำไว้เพื่อสาธารณะชนเกิดความเสียหายหรือใช้ประโยชน์ไม่ได้

2. ห้ามมิให้ประชาชนป็นป้าย นั่งนอน หรือขึ้นไปบนรั้ว กำแพง ราวสะพาน สาธารณะต้นไม้หรือสิ่งค้ำยันต้นไม้ในที่สาธารณะ

3. ห้ามมิให้ประชาชนเล่นว่าว ฟุตบอล ตะกร้อ หรือกีฬาใด ๆ บนถนนในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะที่มีประกาศของเจ้าพนักงานท้องถิ่นห้ามไว้

4. ห้ามการติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนสิ่งใด ๆ ในที่สาธารณะโดยมิได้รับอนุญาต ทั้ง การติดตั้ง ตาก วาง หรือแขวนใด ๆ ที่อาคารในลักษณะที่สกปรกกรงรังหรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีสภาพที่ประชาชนมองเห็นได้จากที่สาธารณะ

5. หน้าที่ของผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่ตั้งอยู่ในระยะไม่เกินยี่สิบเมตรจากขอบเดินรถที่มีผิวจราจรกว้างไม่ต่ำกว่าแปดเมตรจะต้องดูแลรักษาอาคารสถานที่มิให้สกปรกกรงรัง

หมวด 5 อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่

เป็นข้อกำหนดถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีหน้าที่ตามข้อสรุปต่อไปนี้

1. โฆษณาให้ประชาชนได้ทราบถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
2. สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้โดยเคร่งครัด
3. ตักเตือน หรือสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไข หรือจัดความสกปรก หรือความไม่

เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป

4. จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือนและดำเนินคดีตาม

พระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เกิดขึ้นในท้องที่ใดและเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิดให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นนั้นทุกคนร่วมกันจัดหรือแก้ไขไม่ให้สิ่งที่ผิดกฎหมายปรากฏอยู่ในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะต่อไป

หมวด 6 บทกำหนดโทษ

เป็นหมวดที่ว่าด้วยบทกำหนดโทษผู้กระทำความผิดซึ่งฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศเจ้าพนักงานท้องถิ่น ไม่เชื่อฟังคำตักเตือนของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่การชดใช้ค่าใช้จ่ายจะไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด หรือใช้บทกำหนดโทษที่ต้องระวางโทษปรับ ตั้งแต่ไม่เกินห้าร้อยบาท จนถึงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

กฎหมายฉบับนี้ ตามความในมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 (7) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา และในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายให้นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา รองปลัดเมืองพัทยา หัวหน้าส่วนราชการของเมืองพัทยา หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าและพนักงานเมืองพัทยา ซึ่งนายกเมืองพัทยาแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวและให้มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายตามอำนาจหน้าที่ของเมือง

พืษาก็คือเจ้าหน้าที่เทศกิจ ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากนายกเมืองพัทยา โดยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ เป็นหน้าที่ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฏหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล ซึ่งจะเป็นกฎหมายด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมืองเช่น ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นต้น นอกจากนี้การให้บริการ และอำนวยความสะดวกเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชนก็เป็นหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่เทศกิจทุกท่าน

เจ้าหน้าที่เทศกิจนั้น เรามักพบเห็นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดระเบียบหาบเร่ แผง ลอยต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บริเวณทางเท้าและดำเนินการจับกุมแก่ผู้ฝ่าฝืนขายสินค้าในบริเวณห้ามขายโดย จะทำการจับกุมและเปรียบเทียบปรับแก่ผู้ที่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ แต่จริง ๆ แล้วอำนาจหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่เทศกิจมีมากมาย เช่น การดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติของเมืองพัทยาและ กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเมืองพัทยา เจ้าหน้าที่เทศกิจจึงถือว่าเป็นฝ่ายปกครอง คือเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง มีอำนาจในการจัดทำบริการสาธารณะ โดยได้รับการแต่งตั้งจากนายก เมืองพัทยา แต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2546

6. มาตรการบังคับทางปกครอง

เจ้าหน้าที่เทศกิจเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องมีหน้าที่ทั้งคุ้มครองและมีหน้าที่ กระทำการเพื่อประโยชน์ของประชาชน แต่ในขณะเดียวกันหากประชาชนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทาง ปกครองที่รัฐหรือฝ่ายปกครองได้ออกมา ซึ่งคำสั่งทางปกครองที่ฝ่ายปกครองออกมานั้น จะต้องเป็น คำสั่งทางปกครองที่มีผลก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในสิทธิและหน้าที่ของเอกชน และเป็นนิติกรรม ทางปกครองที่กระทำโดยฝ่ายปกครอง ก็จำต้องบังคับให้ปฏิบัติตาม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อฝ่าย ปกครองได้ออกคำสั่งทางปกครอง ไม่ว่าจะมืผลบังคับเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะรายก็ตาม ก็จะมีผล ให้ผู้ได้ปกครองต้องปฏิบัติตาม แม้ว่าตนจะไม่เห็นด้วยก็ตาม หากผู้ใดอยู่ได้ปกครองยอมปฏิบัติตาม ฝ่ายปกครองมีอำนาจประการใดบ้าง หรือมีวิธีการใดที่จะบังคับให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองปฏิบัติ ตาม ซึ่งก็มีวิธีการบังคับที่น่าสนใจอยู่ 3 วิธี คือ วิธีการทางปกครอง วิธีการทางแพ่ง และวิธีการทาง อาญา ซึ่งการนำวิธีการบังคับดังกล่าวมาใช้ นั้น อาจจะมีผลรุนแรงมากบ้าง น้อยบ้าง ไม่เหมาะสม กับการบังคับให้ประชาชนผู้อยู่ได้ปกครองต้องปฏิบัติตาม

1. การบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองโดยวิธีการทางปกครอง

ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองที่มีผลต่อตน ฝ่ายปกครองจึงจำเป็นต้องมีการบังคับให้มีการปฏิบัติตาม โดยใช้วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ที่

กฎหมายกำหนด แต่ก็ยังมีบางกรณีที่ไม่สามารถบังคับให้สำเร็จตามความมุ่งหมายได้ สาเหตุของปัญหา ก็เนื่องมาจากปัญหาในการบังคับที่มีวิธีการบังคับที่ไม่ค่อยรุนแรง ทำให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่มีความเกรงกลัวที่จะปฏิบัติตาม หรือเป็นกรณีที่ไม่อาจทราบตัวผู้กระทำความผิดโดยวิธีการบังคับตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ โดยวิธีทางปกครองนั้นจะมีลักษณะเป็นการออกหนังสืออนุญาต เช่น การโฆษณา ด้วยการปิด ติ่ง หรือโปรยแผ่นประกาศหรือใบปลิวในที่สาธารณะจะกระทำได้เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 10 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และยังมีกำหนดไว้ในมาตรา 14 วรรคสอง มาตรา 27 และมาตรา 39 วรรคหนึ่ง เป็นต้น หรือการออกหนังสือเตือน เช่น ตามมาตรา 40 วรรคสอง ที่กำหนดให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหนังสือเตือน ให้ผู้ติดตั้ง เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารเก็บหรือจัดทำสิ่งที่มีลักษณะสกปรกรุงรังหรือไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยที่อาคาร และมีสภาพที่ประชาชนอาจเห็นได้จากที่สาธารณะให้เป็นที่เรียบร้อย รวมถึงการออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขหรือจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบหรือความไม่เรียบร้อยให้หมดไป ไม่ว่าจะด้วยวาจา หรือหนังสือ เช่น สั่งให้ผู้ขับขี้นำรถไปที่สถานีตำรวจ ที่ทำการขนส่งหรือสำนักงานขององค์การปกครองท้องถิ่นและยึดรถไว้ จนกว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองจะชำระค่าปรับ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และยังมีมาตรา 23 วรรคสอง มาตรา 39 วรรคสอง ส่วนการออกคำสั่งเป็นหนังสือ ก็มีกำหนดไว้ในมาตรา 11 วรรคหนึ่ง ที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ที่เทศกิจมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้โฆษณาปลด รื้อ ถอน ขูด ลบหรือล้างข้อความหรือภาพนั้นภายในเวลาที่กำหนด เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการออกหนังสืออนุญาต หนังสือเตือน การออกคำสั่งเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาของเจ้าหน้าที่ที่เทศกิจ จึงมีลักษณะเป็น คำสั่งทางปกครอง เนื่องจากการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นต่อผู้รับคำสั่งทางปกครองในอันที่ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวนหรือระงับหรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว แต่จะมีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลเฉพาะรายเท่านั้น กล่าวคือ มีผลต่อผู้รับคำสั่งทางปกครองเช่น ผู้ได้รับหนังสือเตือน ได้รับหนังสืออนุญาต หรือได้รับคำสั่ง เป็นต้น

2. การบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองโดยวิธีการทางแพ่ง

ในการบังคับของฝ่ายปกครองโดยใช้วิธีการทางแพ่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นการให้คดีใช้ค่าใช้จ่าย ค่าเสียหายต่าง ๆ ให้แก่บุคคลที่ได้รับความเสียหาย จากการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองของผู้รับคำสั่งทางปกครองโดยมีลักษณะเป็นการบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น โดยจะ

บังคับเอาจากผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญสำหรับสภาพบังคับทางแพ่งของเอกชนนั้นจะเป็นการบังคับระหว่างเอกชนกับเอกชน โดยมีศาลทำหน้าที่เป็นคนกลางคอยควบคุมให้การบังคับเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีลักษณะเป็นการชดเชย เยียวยา บรรเทาความเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหาย เพราะหากปล่อยให้มีการบังคับกันเอง จะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมือง แต่หากไม่สามารถบังคับกันได้ ก็ไม่สามารถใช้การบังคับทางอาญาได้ เรียกว่า “การบังคับในเชิงชดเชยหรือทดแทนความเสียหาย (Restorative sanctions)” โดยที่การบังคับตามคำสั่งทางปกครองโดยใช้วิธีการทางแพ่ง จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า มีปัญหาในเรื่องความยุ่งยากและมีขั้นตอนต่าง ๆ มากมาย จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง ทั้งนี้สาเหตุก็เนื่องมาจาก ในระบบกฎหมายของประเทศไทยนั้นใช้ระบบกล่าวหา โดยในคดีแพ่งส่วนใหญ่ฝ่ายที่กล่าวหาจะมีหน้าที่หรือภาระการพิสูจน์ให้ศาลเห็นว่า น้ำหนักพยานหลักฐานของตนมีมากกว่าฝ่ายตรงข้าม โดยจะมีการต่อสู้คดีกันในชั้นศาล มีการสืบพยานของแต่ละฝ่ายเพื่อให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ตลอดจนการทำลายน้ำหนักพยานของฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้ศาลพิจารณาและมีคำวินิจฉัยออกมาเป็นคำพิพากษา และหากฝ่ายที่แพ้คดีไม่ปฏิบัติตาม ฝ่ายปกครองจะดำเนินการบังคับด้วยตนเองไม่ได้ ซึ่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ก็ไม่ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่เทศกิจในการใช้วิธีการบังคับทางแพ่งแก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองด้วยตนเอง ฝ่ายปกครองจะทำได้เพียงร้องขอต่อศาล เพื่อให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามคำพิพากษาต่อไป โดยหากฝ่ายที่แพ้คดีไม่ยอมชำระค่าเสียหายหรือไม่สามารถชำระค่าเสียหายได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีก็จะดำเนินคดีการยึดทรัพย์เพื่อขายทอดตลาด แต่หากมีการร้องขอตีทรัพย์ทรัพย์สินที่ยึดมานั้น ไม่ใช่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็จะก่อให้เกิดความล่าช้าและยุ่งยากแก่ฝ่ายปกครองมาก

สภาพบังคับทางแพ่งของเอกชนนั้น จะแตกต่างกับการบังคับโดยวิธีการทางแพ่งของฝ่ายปกครอง โดยทั่วไปแล้วฝ่ายปกครองมีฐานะที่เหนือเอกชน สามารถบังคับได้เองโดยไม่ต้องไปขออำนาจศาล ในขณะที่การบังคับทางแพ่งของเอกชนนั้น เอกชนคนใดคนหนึ่งไม่สามารถจะไปบังคับได้ด้วยตนเอง เพราะถือว่ามีฐานะเท่าเทียมกัน จะต้องไปฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้บังคับให้แทนสำหรับการบังคับตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ขดใช้ค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดซึ่งตามมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ได้บัญญัติว่า “ในกรณีที่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง ปรับปรุงสิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไป ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตาม ให้คดีเป็นอันเลิกกัน ถ้าผู้กระทำ

ความผิดไม่ปฏิบัติตามพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจัดทำหรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย และให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายในการเข้าจัดทำ ความสะอาดหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่ได้ใช้จ่ายไปจริงให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ การชดใช้ค่าใช้จ่ายไม่ลบล้างการกระทำความผิดหรือระงับการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

ดังนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่เทศกิจซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จับกุมผู้ที่ฝ่าฝืนกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 แล้ว ไม่ว่าจะมีความผิดตามมาตราใดจะต้องแจ้งให้ผู้กระทำความผิดจัดการลบ ล้าง กวาด เก็บ ตกแต่ง สิ่งที่เป็นความผิดมิให้ปรากฏอีกต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนดเสียก่อน ซึ่งถ้าผู้กระทำความผิด ยินยอมปฏิบัติตาม คดีก็เป็นอันเลิกกันถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่เทศกิจมีอำนาจที่ จะดำเนินการแก้ไขความผิดดังกล่าวได้ด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นจัดทำให้เกิดความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่ผู้กระทำความผิดจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปจริง ซึ่งจะ แตกต่างกับมาตรา 11 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ซึ่งเจ้าหน้าที่เทศกิจไม่ต้องแจ้งให้ผู้ที่ทำการโฆษณา ซึ่งมีความผิด ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดำเนินการแก้ไขความผิดของตน ไม่ว่าเจ้าหน้าที่เทศกิจ จะทราบตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม หากการโฆษณาดังกล่าวมีข้อความหรือภาพที่มี ผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือลามกอนาจาร เจ้าหน้าที่ที่มี อำนาจที่จะดำเนินการปลด รื้อ ถอน ขูด ลบ หรือล้างข้อความหรือภาพนั้นได้เอง โดยคิดค่าใช้จ่าย จากผู้โฆษณาตามที่ได้จ่ายไปจริง จะเห็นได้ว่า กรณีตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความ สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 หากไม่ทราบตัวผู้กระทำความผิด เจ้าหน้าที่เทศกิจในเขตท้องถิ่นนั้นจะต้องร่วมกันจัดหรือแก้ไขไม่ให้สิ่งที่ผิดกฎหมายปรากฏอยู่ใน ที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะอีกต่อไป ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเจ้าหน้าที่ เทศกิจจะต้องนำเอางบประมาณของหน่วยงานตนมาทำความสะอาดและแก้ไขความผิดดังกล่าว ก่อให้เกิดภาระแก่เจ้าหน้าที่เทศกิจที่จะต้องมาดำเนินการแก้ไข เนื่องจากมีอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ เทศกิจน้อย ตลอดจนเงินงบประมาณที่จะต้องนำไปพัฒนาสาธารณะประ โยชน์ต่าง ๆ ก็ลดน้อยลง ไม่เพียงพอ รัฐต้องจ่ายเงินเพิ่มมากขึ้นในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ บ้านเมือง

ในกรณีที่ทราบตัวผู้กระทำความผิด ทั้งมาตรา 11 วรรคสอง และมาตรา 46 แห่ง พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 เมื่อ เจ้าหน้าที่เทศกิจได้ดำเนินการแก้ไขหรือขจัดความสกปรกหรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยให้ หหมดไปแล้ว สามารถเรียกให้ผู้กระทำความผิดชดใช้ค่าใช้จ่ายตามที่ได้จ่ายไปจริง ซึ่งจะเห็นได้ว่า

การดำเนินการดังกล่าวของเจ้าหน้าที่เทศกิจซึ่งเป็นฝ่ายปกครองจะต้องออกค่าใช้จ่ายไปก่อน แล้วจึงจะไปเรียกเอาจากผู้กระทำความผิด หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมชดใช้ค่าใช้จ่ายดังกล่าว เจ้าหน้าที่เทศกิจก็จะต้องไปดำเนินการฟ้องร้องทางแพ่ง ซึ่งเป็นการยุ่งยาก เสียเวลาและเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการดำเนินการฟ้องร้อง

ส่วนการเปรียบเทียบปรับนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่เทศกิจได้เปรียบเทียบกำหนดค่าปรับแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง โดยมีระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมเสียค่าปรับ เจ้าหน้าที่เทศกิจก็ต้องดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่เกิดการกระทำความผิด พร้อมกับนำตัวผู้กระทำความผิดและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องด้วยไปส่งให้ เพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดต่อไป ซึ่งจะเป็นคดีอาญาอีกคดีหนึ่ง

3. การบังคับให้ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองโดยวิธีการทางอาญา

การใช้วิธีการบังคับทางอาญาของฝ่ายปกครอง เพื่อบังคับให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองปฏิบัติตามนั้น ส่วนมากจะกำหนดไว้เฉพาะโทษจำคุก โทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนใหญ่จะลงโทษปรับเป็นส่วนมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ความผิดทางปกครองนั้นมักจะเกี่ยวกับกฎหมายเทคนิคเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 เป็นกฎหมายที่มีจุดมุ่งหมายในการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองเป็นสำคัญ เป็นกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามไม่ถือว่าเป็นอาชญากรร้ายแรง จึงมักจะใช้โทษปรับทางปกครองเป็นการบังคับ ซึ่งโดยลักษณะของพระราชบัญญัติดังกล่าวจะเป็นความผิดเล็กน้อยและโดยเนื้อแท้แล้วเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อเป็นข้อห้ามในสังคม บทลงโทษส่วนมากจึงเป็นโทษปรับ โดยนำ “ทฤษฎีข่มขู่” (อานนท์, วิบูลย์สวัสดิ์, 2523, หน้า 64-65) มาใช้กับโทษปรับ ซึ่งมีปัญหาในการใช้กฎหมายดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่นั้น มักไม่ได้ผลในบางกรณี แม้ว่าเจ้าหน้าที่เทศกิจซึ่งเป็นฝ่ายปกครองจะมีอำนาจเปรียบเทียบปรับ แต่ผู้กระทำความผิดบางคนเป็นคนมีฐานะดีจึงไม่เกรงกลัวกับการบังคับดังกล่าว การบังคับโดยใช้โทษปรับทางปกครองนั้นจะแตกต่างกับสภาพบังคับทางอาญา (Criminal sanctions) ซึ่งเป็นการลงโทษทางอาญาโดยทำให้ผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายได้รับความเจ็บปวดและไม่มีความสุข โดยการกระทำของผู้กระทำความผิดจะเป็นสิ่งที่สามารถรู้ได้ด้วยตนเองว่าเป็นสิ่งที่ผิดในตัวของมันเอง โดยท่านอาจารย์ณรงค์ ใจหาญได้สรุปลักษณะของโทษทางอาญาไว้ 3 ประการ คือ

(1) เป็นการทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับความเจ็บปวดทางกาย ซึ่งเป็นผลมาจากการฝ่าฝืนกฎหมายและการเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิด

(2) ผู้ที่ลงโทษหรือกำหนดโทษของผู้กระทำความผิดจะต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้

(3) เป็นการตำหนิผู้กระทำความผิดว่าสิ่งที่ตนทำนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่สมควร ซึ่งแตกต่างกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ไม่ใช่การตำหนิ แต่เป็นป้องกันการกระทำความผิดของบุคคลนั้นอีก

สภาพบังคับทางอาญาตามที่กล่าวไว้ข้างต้น จะแตกต่างกับการใช้วิธีการทางอาญาของฝ่ายปกครอง โดยวิธีการบังคับทางอาญาของฝ่ายปกครองนั้นจะไม่มีควมร้ายแรง ถึงขนาดที่ทำให้ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้รับความเจ็บปวดและไม่มีความสุข และในบางครั้งผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายเทคนิคจะไม่ได้รู้ว่ากระทำความผิด สำหรับการปรับนั้นจะเป็นโทษที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 ซึ่งเป็นโทษที่ใช้ควบคู่กับโทษจำคุก โดยจะใช้เฉพาะกับความผิดเล็กน้อย โดยการบังคับค่าปรับจะมีอยู่ 2 วิธี คือ การปรับโดยอำนาจศาลซึ่งมักจะใช้กับผู้กระทำความผิดที่ไม่ยินยอมเสียค่าปรับ กับวิธีการที่ไม่ต้องผ่านศาลกล่าวคือกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับและผู้กระทำความผิดยินยอมชำระค่าปรับ สำหรับการบังคับตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ของเจ้าหน้าที่เทศกิจโดยวิธีการทางอาญานั้น จะมีลักษณะเป็นการจับกุมเปรียบเทียบปรับ และยังมีควมผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วย โดยอำนาจในการจับกุมของเจ้าหน้าที่เทศกิจนั้น หากพบเห็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว สามารถดำเนินการจับกุมได้ทันที โดยให้อำนาจไว้ในมาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ซึ่งบัญญัติว่า ในกรณีที่มีการกระทำความผิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดนั้น พร้อมด้วยยานพาหนะ เครื่องมือ และสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด เพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้” ส่วนอำนาจในการเปรียบเทียบปรับของเจ้าหน้าที่เทศกิจ ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 จะกำหนดเป็นโทษปรับ ไม่มีโทษจำคุก โดยบัญญัติให้อำนาจไว้ในมาตรา 48 วรรคหนึ่งและวรรคสอง โดยบัญญัติว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งและพนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีเพื่อฟ้องร้องต่อไป

โดยที่อำนาจในการเปรียบเทียบปรับนั้น หากผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับ และได้ชำระค่าปรับแล้ว คดีก็เป็นอันเลิกกัน แต่ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดยินยอมเสียค่าปรับแต่ไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนด 15 วัน มักจะไม่ได้นำมาใช้ในทางปฏิบัติหรือผู้กระทำความผิดปฏิเสธข้อหาหรือไม่ยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ เจ้าหน้าที่เทศกิจไม่มีอำนาจดำเนินการใด ๆ แก่ผู้กระทำความผิด นอกจากนำตัวผู้กระทำความผิดพร้อมด้วยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด (ถ้ามี) ส่งผลให้กับพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เกิดการกระทำความผิดนั้น เพื่อดำเนินคดีต่อไป ส่วนความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา 23 มาตรา 39 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ส่วนในมาตราอื่น ๆ จะไม่มีการระบุไว้ จึงทำให้เมื่อผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่เทศกิจ เจ้าหน้าที่เทศกิจก็จะทำการเปรียบเทียบปรับเท่านั้น ส่วนในสามมาตราดังกล่าวข้างต้น นอกจากจะมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว ก็จะถูกเปรียบเทียบปรับด้วย ทั้งนี้ น่าจะเนื่องมาจาก ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง จึงมักจะไม่มีการนำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้ เนื่องจากมีโทษจำคุกรวมอยู่ด้วย ซึ่งความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ได้ระบุไว้ในมาตรา 368 โดยบัญญัติว่า ผู้ใดทรยศคำสั่งของเจ้าพนักงาน ซึ่งสั่งการตามอำนาจที่กฎหมายได้ให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกแต่ก็เป็นเพียงโทษเล็กน้อย ไม่ก่อให้เกิดความเกรงกลัวแก่ผู้กระทำความผิด ความรุนแรงของการบังคับทางอาญา โดยใช้ความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาจึงไม่มีประสิทธิภาพ ขาดสภาพบังคับ

สำหรับมาตรา 23 มาตรา 39 และมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้น หากผู้ฝ่าฝืนละเลย เพิกเฉยไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่เทศกิจภายในระยะเวลาที่กำหนดเจ้าหน้าที่เทศกิจจะดำเนินการบังคับโดยใช้วิธีการทางอาญาที่กฎหมายให้อำนาจ กล่าวคือ จับกุมผู้กระทำความผิด พร้อมทั้งดำเนินการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เกิดการกระทำความผิด ให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาเป็นคดีหนึ่ง และการเปรียบเทียบปรับผู้กระทำความผิดตามบทกฎหมายที่กำหนด โทษไว้ แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 ด้วย แต่หากผู้กระทำความผิดไม่ยอมเสียค่าปรับ เจ้าหน้าที่เทศกิจก็ต้องดำเนินการส่งให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้

ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อให้ศาลกำหนดค่าปรับเป็นอีกคดีหนึ่ง

มาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ.2539

นอกจากพระราชบัญญัติรักษ าคความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ที่เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่บัญญัติไว้ หากเกิดกรณีที่ใช้อำนาจฝ่ายปกครองของ พนักงานเจ้าหน้าที่เมืองพัทยา ปฏิบัติไปแล้วแต่มาตรฐานความเป็นธรรมต่ำกว่า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ก็ต้องใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 บังคับแก่ผู้ได้รับคำสั่งทางปกครอง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 เป็นกฎหมายใหม่ของไทยที่ บัญญัติขึ้นใช้โดยมีความมุ่งหมายเพื่อจัดกระบวนการของกิจกรรมทางปกครอง ให้สามารถดำเนิน ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ข้อยุติที่ถูกต้องเป็นธรรมต่อประโยชน์ของเอกชนและประโยชน์ สาธารณะที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในการดำเนิน ไปสู่เป้าหมายนั้นจำเป็นต้องมีการบังคับทางปกครองหลาย ประการเพื่อให้การดำเนินงานในทางปกครองเป็นไปตามขั้นตอนที่อาจผิดพลาดได้ พระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ที่บัญญัติขึ้นก็มีสภาพเป็นกฎหมายกลางที่จะเข้าไปแทนที่ ในส่วนของการบังคับทางปกครองของกฎหมายต่าง ๆ ได้ เพื่อให้กฎหมายเหล่านั้นมีขั้นตอนการ บังคับทางปกครองเป็นอย่างเดียวกันทั้งหมด เว้นแต่กฎหมายนั้นจะมีส่วนการบังคับทางปกครอง บัญญัติไว้ในลักษณะที่เป็นการเฉพาะตัว การมีกฎหมายกลางนี้ก็เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีวิธีการที่ เป็นแบบเดียวกันซึ่งง่ายต่อความเข้าใจของประชาชน

หลักทั่วไปของมาตรการบังคับทางปกครอง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ได้กล่าวถึงมาตรการบังคับทาง ปกครองไว้ในส่วนที่ 8 มาตรา 55-63 โดยนำหลักเกณฑ์ทั่วไปนั้นไปใช้กับการบังคับตามคำสั่งทาง ปกครองตามที่ปรากฏในกฎหมายที่ไม่ได้บัญญัติมาตรการบังคับทางปกครองไว้เป็นการเฉพาะ สำหรับกฎหมายนั้น อย่างไรก็ตามกรณีที่กฎหมายนั้น ๆ มีบัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้วแต่เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองเห็นว่ามาตรการเฉพาะตามกฎหมายนั้นจะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับทางปกครองที่ กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจะใช้ มาตรการบังคับตามส่วนที่ 8 แทนได้ โดยมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ.2539 กำหนดให้อยู่ในดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจหรือรับมอบให้ใช้อำนาจนั้น (กมลชัย รัตนสกาวงศ์, 2537, หน้า 83-85)

มาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 บัญญัติว่า “การ บังคับทางปกครองไม่ใช้กับเจ้าหน้าที่ด้วยกัน เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ” ซึ่ง หมายความว่า กฎหมายมุ่งให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองแก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองหรือนิติ กรรมทางปกครอง ที่เป็นเอกชนเท่านั้นจะไม่นำไปใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ด้วยกัน เว้นแต่กฎหมาย กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเรื่อง

โดยหลักการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งย่อมบังคับตาม กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครองได้เองโดยมิต้องฟ้องเป็น คดีต่อศาล ซึ่งต่างจากการบังคับในทางแพ่ง ที่ต้องอาศัยคำพิพากษาและหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับ คดี ตามมาตรา 276 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง การบังคับทางปกครองเป็นการเข้าไป กระทบสิทธิเสรีภาพและทรัพย์สินของประชาชน การดำเนินการดังกล่าวเจ้าหน้าที่ต้องอาศัย อำนาจตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง หรือตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ.2539 แล้วแต่กรณี กำหนดขั้นตอนต่าง ๆ ของการบังคับคำสั่งทางปกครองต้องไม่มีการ ทุเลาการบังคับไว้ก่อน เว้นแต่จะมีคำสั่งให้ทุเลาบังคับไว้ก่อน ซึ่งผู้มีอำนาจสั่งให้มีการทุเลาการ บังคับตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้นเอง
2. ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ซึ่งตามกฎหมายกำหนด ๓ ปี (พ.ศ.2540) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นผู้บังคับบัญชาของ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่ง ในกรณีที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองนั้นเป็นผู้ซึ่งไม่มีผู้บังคับบัญชา ผู้กำกับ ดูแล หรือผู้ควบคุม หรือ
3. ผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองนั้น ซึ่งหมายถึงองค์กรที่ ใช้อำนาจตุลาการ โดยอาจเป็นศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง เมื่อคำสั่งทางปกครองมีการอุทธรณ์ ได้แย้งคัดค้านต่อองค์กรตรวจสอบคำสั่งทางปกครอง ไม่ว่าจะป็นองค์ภายในของฝ่ายบริหารหรือ องค์กรตุลาการ เมื่อองค์กรนั้นมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับแล้วเจ้าหน้าที่จะดำเนินการบังคับทาง ปกครองมิได้

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองนั้น มาตรา 56 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธี ปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ได้วางหลักว่าต้องใช้ “เพียงเท่าที่จำเป็น ” เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครองนั้น โดยให้กระทบกระเทือนผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทาง ปกครอง “น้อยที่สุด” การใช้มาตรการบังคับทางปกครองแค่ไหนเพียงใดจะต้องอยู่ภายใต้ “หลักการ ใช้อำนาจโดยมีเหตุอันสมควร” การใช้โดยไม่มีเหตุอันสมควรจะทำให้การใช้มาตรการบังคับทาง ปกครองนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ ฉะนั้นมาตรการบังคับทางปกครองจึงอยู่ในบังคับของหลัก

ความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองด้วยเช่นกัน หากองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในของมาตรการทางปกครองนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้วก็อาจถูกเพิกถอนในเวลาต่อมาได้ ซึ่งมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 บัญญัติไว้ว่าการเพิกถอนดังกล่าวอาจเป็นการเพิกถอนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้

ในการกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองนั้น เจ้าหน้าที่มีดุลพินิจในการเลือกใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ ดังนั้นในการดำเนินการบังคับทางปกครอง เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 ต่อไปนี้

1. หลักความสมเหตุสมผล ตามมาตรา 56 วรรคสาม
2. หลักการบังคับทางปกครองเท่าที่จำเป็น ตามมาตรา 59 วรรคสาม ที่ให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครอง (ตามความในมาตรา 56 วรรคหนึ่ง) หรือผู้ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการตามคำสั่งทางปกครอง (ตามความในมาตรา 56 วรรคสาม) ใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคำสั่งทางปกครอง และ
3. หลักความแน่นอนและชัดเจน ตามมาตรา 59 วรรคสอง(1) ที่บัญญัติให้เจ้าหน้าที่มีคำเตือนเป็นหนังสือที่ระบุมาตรการบังคับทางปกครองที่จะใช้ให้ชัดเจน แต่จะกำหนดมากกว่าหนึ่งมาตรการในคราวเดียวกันไม่ได้ และตามมาตรา 60 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติให้เจ้าหน้าที่จะต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในคำเตือนตามมาตรา 59 การเปลี่ยนแปลงมาตรการจะกระทำได้อีกต่อเมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2538, หน้า205)

มาตรการบังคับทางปกครอง

ในกรณีที่อยู่บังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจนำมาตรการบังคับทางปกครองอย่างหนึ่งอย่างใดที่กำหนดไว้ในมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 มาใช้ได้ โดยมาตรการบังคับทางปกครองดังกล่าวจำแนกตามชนิดของคำสั่งทางปกครองได้เป็น 2 มาตรการ คือ

- 1 . มาตรการบังคับทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงิน

โดยหลักแล้วจะเป็นการกำหนดให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองชำระเงินตามที่บุคคลนั้นมีหน้าที่ต้องชำระให้แก่รัฐตามความสัมพันธ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายมหาชน เช่น ค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าเบี้ยปรับ เป็นต้น ซึ่งความในมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 วางหลักไว้ว่า ถ้าหนี้ถึงกำหนดชำระแล้วไม่ชำระให้ถูกต้อง ไม่ว่าจะไม่ชำระเลยหรือชำระบ้างแต่ยังไม่ครบถ้วน หากเจ้าหน้าที่ประสงค์จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ต้องมี

หนังสือเตือนให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้นชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำเตือนก่อน ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่จะต้องกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมแก่เรื่อง พอที่จะปฏิบัติได้โดยคำนึงถึงประโยชน์ สาธารณะประกอบด้วย ซึ่งตามมาตรา 57 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทาง ปกครอง พ.ศ.2539 กำหนดระยะเวลาต้องไม่น้อยกว่า 7 วัน ถ้าผู้รับคำสั่งนำเงินมาชำระถูกต้อง ครบถ้วน มาตรการบังคับทางปกครองเป็นอันเสร็จ หากไม่ปฏิบัติตามคำเตือนเจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดทรัพย์สินของผู้ยื่นออกขายทอดตลาดเพื่อนำ เงินมาชำระหนี้ สำหรับวิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาด ให้นำประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา 271-323 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

2. มาตรการบังคับทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอาจใช้มาตรการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

2.1 การที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการเอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองที่ กำหนดให้ผู้รับคำสั่งต้องกระทำการแต่ปรากฏว่าผู้รับคำสั่งไม่ยอมกระทำตาม เพื่อบังคับให้เป็นไป ตามคำสั่งนั้น เจ้าหน้าที่ก็เข้าดำเนินการเองได้ ถ้าเรื่องนั้นอยู่ในวิสัยหรือความสามารถของเจ้าหน้าที่ ที่จะดำเนินการได้ เช่น การเข้ารื้อถอนอาคารที่ก่อสร้างรุกล้ำที่สาธารณะ

2.2 การให้บุคคลอื่นกระทำแทน ในกรณีที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ยอมกระทำตาม คำสั่งนั้นและเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในวิสัยที่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการได้ เจ้าหน้าที่อาจมอบหมายให้บุคคล อื่นกระทำแทนได้ โดยผู้ได้รับมอบหมายอาจเป็นเอกชนที่เข้ามารับจ้างจากหน่วยงานของรัฐในการ ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำสั่งทางปกครอง หรืออาจเป็นลูกจ้างหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมาย งานดังกล่าวให้ปฏิบัติเป็นการชั่วคราว การปฏิบัติการของผู้รับมอบหมายดังกล่าวถือว่าเป็นการ ปฏิบัติการที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ เป็นการดำเนินงานของรัฐเช่นเดียวกับกรณีเจ้าหน้าที่ดำเนินการ เอง

เนื่องจากในกรณีที่เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการเองหรือมอบหมายบุคคลอื่นดำเนินการแทน นั้น รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกิดจากการที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งที่ ให้กระทำหรือละเว้นกระทำนั้น ผู้ที่ฝ่าฝืนไม่กระทำตามนั้นต้องออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่ต้อง ออกไป

2.3 การให้ชำระค่าปรับทางปกครอง กรณีที่คำสั่งทางปกครองให้กระทำการหรือ ละ เว้นกระทำกรณานั้น เจ้าหน้าที่อาจไม่เข้าดำเนินการด้วยตนเองและไม่อาจมอบหมายให้บุคคลอื่น ดำเนินการแทนแต่ต้องการให้ผู้รับคำสั่งทางปกครองดำเนินการเอง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด เช่น เจ้าหน้าที่มีภาระงานราชการมากยังไม่อาจดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ได้ในขณะนั้น หรือการดำเนินการ เองอาจจะทำได้ไม่คุ้มเสียจากการชั่งน้ำหนักกับประโยชน์ของส่วนรวม เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการ

ให้ปรับผู้รับคำสั่งทางปกครองเป็นรายวัน โดยใช้ดุลพินิจกำหนดจำนวนเงินค่าปรับรายวันนั้นตามสมควรแก่เหตุ ซึ่งมาตรา 58 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ให้อำนาจที่จะกำหนดค่าปรับทางปกครองได้ถึงวันละไม่เกิน 20,000 บาท นอกจากนี้ กฎกระทรวงฉบับที่ 10 (พ.ศ.2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่ระดับใดมีอำนาจกำหนดจำนวนค่าปรับทางปกครองในกรณีที่มีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครองนั้น ๆ ได้เป็นเงินเท่าใดต่อวัน อย่างไรก็ตาม ค่าปรับทางปกครองแตกต่างกับค่าปรับตามกฎหมายหรือโทษปรับในทางอาญา เพราะค่าปรับทางปกครองนั้นกำหนดขึ้นเพื่อจะให้ผู้ที่ได้รับคำสั่งทางปกครองปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ดังนั้นคำสั่งทางปกครองจึงไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้เกิดความรับผิดทางอาญาและค่าปรับทางปกครองจึงไม่ใช่โทษ

มาตรการบังคับค่าปรับทางปกครองเป็นเครื่องมือหรือวิธีการหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าระหว่างผู้รับคำสั่งทางปกครองและเจ้าหน้าที่ และเป็นมาตรการที่อาจนำมาใช้ซ้ำ ๆ กันได้จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย หากผู้รับคำสั่งทางปกครองไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เจ้าหน้าที่ที่อาจใช้มาตรการทางปกครองให้ชำระค่าปรับทางปกครองเป็นรายวัน เมื่อใดที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองปฏิบัติตามคำสั่งก็จะหยุดการปรับ การกำหนดค่าปรับไม่ได้คำนึงถึงความร้ายแรงของการกระทำเป็นหลัก แต่จะดูความตั้งใจของผู้รับคำสั่งทางปกครองในอันที่จะฝ่าฝืนคำสั่งเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นกรณีและผู้รับคำสั่งทางปกครองนั้น ไม่อาจจะปฏิบัติตามคำสั่งได้ด้วยตนเองจริง ๆ แล้วเจ้าหน้าที่ก็ไม่อาจใช้มาตรการให้ชำระค่าปรับเป็นรายวันแก่ผู้นั้นได้เช่นกัน